

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda

Pedagógiai Program

Az intézmény neve:
Intézmény OM azonosító:

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda
200463

Nagy Marianna
igazgató

TARTALOMJEGYZÉK

1. 1. Óvoda adatai:	5
2. CÉLOK, ALAPELVEK, FELADATOK	5
2. 1. Gyermekkép	5
2. 2. Óvodakép	6
2. 3. Az óvodai nevelés általános feladatai	8
3. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	17
3. 1. Játék	17
3. 2. Verselés, mesélés	18
3. 3. Ének, zene, népi játék, tánc	19
3. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	20
3. 5. Mindennapos mozgás	21
3. 6. Külső világ tevékeny megismerése	22
3. 8. Munka jellegű tevékenységek	23
3. 9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	24
3.10. Egyéb foglalkozások	26
4. SIKERKRITÉRIUMOK	26
4. 1. Egészséges életmód területén	26
4. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés területén	26
4. 3. Anyanyelvi nevelés területén	27
4. 4. Játék területén	27
4. 5. Mese-vers területén	27
4. 6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc területén	27
4. 7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka területén	28
4. 8. Mozdulás területén	28
4. 9. Külső világ tevékeny megismerése területén	28
4. 10. Munka jellegű tevékenységek területén	29
5. A NEVELÉS TERVEZÉSE, SZERVEZÉSI KERETEK, DOKUMENTÁCIÓ RENDJE	29
5. 1. Csoportszervezés	29
5. 3. Az óvodapedagógus feladatai a csoportnaplóval kapcsolatban	31
6. ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, HAGYOMÁNYOK, JELES NAPOK	32
6. 1. Ünnepek a gyermekcsoportokban	32
7. A NEVELŐ - FEJLESZTŐ MUNKA MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE, ELVEI	33
7. 1. A programhoz kapcsolódó mérőeszközök	33
7. 2. A mérés során keletkező dokumentáció felhasználása	33
7. 3. A fejlődés nyomon követése	34
8. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT ÓVODAI NEVELÉSE	34
8. 1. Általános elvek, célkitűzések	34
8. 2. Habilitációs, rehabilitációs tevékenység	36
8. 3. Sérülés specifikus fejlesztés az óvodában	36
8. 4. Együttnevelés szervezése	38
9. TEHETSÉGGONDOZÁS AZ ÓVODÁBAN	39
10. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN	40
11. A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS ÉS A TÁRSINTÉZMÉNYEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI	45
11. 1. Kapcsolattartás a szülőkkel	45
11. 2. Az együttműködés lehetséges formái a társintézményekkel	46

1. BEVEZETŐ

Hajdúszoboszló város önkormányzata a **67/2004. (VI. 10) Képviselőtestületi határozata** alapján átszervezte az óvodai szolgáltatást.

Ennek értelmében 2004. szeptember 1.-től 8 óvoda összevonásával **létrehozta az Egyesített Óvodai Intézményt.**

A tagóvodák módosították Pedagógiai programjukat, ami sajátos nevelési gyakorlatukat tartalmazza, mely alapján munkájukat végzik.

Az összevonásból adódó **feladatunk volt** - a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 33. (7). értelmében - **az Egyesített Óvodai Intézmény Helyi Óvodai pedagógiai programjának elkészítése.**

A program elkészítésében részt vett minden tagóvoda képviselője. **Alapdokumentumként** felhasználtuk „**AZ ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA**” -t, valamint a tagóvodák helyi pedagógiai gyakorlatát.

2009-ben elvégeztük programunk bevalás vizsgálatát, melynek során bekerültek a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelvei is a mindenkit érintő közös programba, valamint minden tagóvoda felülvizsgálta egyéni nevelési gyakorlatát, s annak megfelelően elvégezte a szükséges módosítást, illetve kiegészítést.

Jelenlegi programmódosításunkat az országos Alapprogram módosítása tette szükségessé és az alábbi törvények érvényesülésével készült:

A módosítás törvényi háttere

A Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 94.§ (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás, valamint az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva a 77/2025. (IV.15.) Kormányrendelettel módosította az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) rendeletét 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelete 2.§-a alapján a Pedagógiai Programot kell felülvizsgálni és módosítani 2025. szeptember 1-ig

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról 1. számú melléklet 5
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés - oktatásának irányelve
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola -egészségügyi ellátásról

- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus -továbbképzésről, a pedagógus -szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok
 - Az emberi erőforrások miniszterének 32/2012.(X.8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
 - 48/2012.(XII.12.) EMMI-rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

1. 1. Óvoda adatai:

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda

4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 14.

Gyermekcsoportok száma: 33 integráló csoport + 2 gyógypedagógiai csoport

Tagintézmények

Szivárvány Óvoda

4200 Hajdúszoboszló, Attila u. 51/b.

Lurkó Óvoda

4200 Hajdúszoboszló, Törökdomb u. 11.

Bambínó Óvoda

4200 Hajdúszoboszló, Rákóczi u. 84.

Mesevár Óvoda

4200 Hajdúszoboszló, Kovács Gy. u. 24.

Liget Óvoda

4200 Hajdúszoboszló, Hőforrás u. 145.

Aranykapu Óvoda

4200 Hajdúszoboszló, Arany J. u. 8.

Aprónép Óvoda

4200 Hajdúszoboszló Rákóczi u. 21.

Manókert Óvoda

4200 Hajdúszoboszló, Ady E. u. 54.

2. CÉLOK, ALAPELVEK, FELADATOK

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (továbbiakban: Alapprogram) meghatározza számunkra az óvodánkban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

2. 1. Gyermekkép

Óvodánk **nevelő intézmény**, s mint ilyen **a teljes gyermeki személyiség kibontakoztatására, fejlesztésére törekszik** az egyénenként változó testi és lelki szükségleteik tiszteletben tartása mellett.

A gyermeki személyiséget **egyedi megismételhetetlen individumnak tekintjük**, a fejlődését genetikai adottságok, a belső érés sajátos törvényszerűségei, valamint a spontán tudatos és tervszerűen alkalmazott nevelő hatások együttese határozzák meg.

Intézményünk gyermekközpontú, befogadó szellemiség jellemzi, mely minden gyermek számára biztosítja az egyéni hozzáférést és kerüli a nemi sztereotípiák erősítését.

- A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – **gondoskodás és különleges védelem illeti meg** óvodánkban. Gyermkeinknek joga, hogy óvodánkban biztonságos, **szeretetteljes és egészséges környezetben** nevelkedjenek, **önmagukhoz képest fejlődjenek, meglévő hátrányaik csökkenjenek.**

A **partnerközpontú működés** szellemében a családok és az óvoda rendszeres, szervezett kapcsolat kialakítására törekszünk, melynek alapja a kölcsönös bizalom és informáltság. Az együttműködés érdekében **az óvoda alapelveit, céljait és feladatait, a gyermekek egyéni fejlesztését összehangoljuk a családi neveléssel.**

Az Alapprogram alapján érvényesülhetnek az óvodai nevelés gyakorlatában a különböző **innovatív pedagógiai törekvések**, mivel **az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széleskörű módszertani szabadságának érvényesülését.**

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és az azzal összhangban lévő Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Pedagógiai Programja valamint a tagóvodák helyi pedagógiai gyakorlata egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszer. Pedagógiai programunkat a tevékenység központúság határozza meg.

Biztosíték ez arra, hogy a tagóvodák szakmai önállósága és a nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános szakmai igények, értékek, melyeket az óvodai neveléssel szemben a helyi társadalom a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz. Programunk alkotásánál figyelembe vettük a **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelésének irányelveit.**

2. 2. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermekek nevelésének elsődleges színtere a család. A köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézményeként működünk a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere **személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete** biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvoda funkciói: óvó – védő
szociális
nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermekek **környezettudatos magatartásának alakulását, megalapozza környezettudatos szemléletét. A nemzetiséghez tartozó** gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, a **nemzeti identitás** erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a **nemzetiségi gyermekek** nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Az óvodai nevelés célja:

- elősegíti az óvodáskorú gyermekek **sokoldalú fejlődését, a személyiség teljes kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütemek** figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Alapelvek a nevelés gyakorlatában:

- A gyermek személyiségét **tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom** övezi intézményünkben.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermeki személyiség fejlődését, a gyermekek **egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását**.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermekek **személyiségéhez kell igazodniuk**.
- **Törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására és ez által nem adunk helyet semmiféle előítéletnek.**

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az **érzelmi biztonságot** nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek **egyéni és életkor-specifikus** alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – sokszínű tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető **játékról**,
- a **szabad játék** elsődlegességének biztosításáról,
- a **tevékenységeken keresztül** az életkorhoz és a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületekről, emberi értékek közvetítéséről
- a kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges **személyi, tárgyi környezetéről**,
- az **esélyegyenlőség** biztosításáról.

Az óvodapedagógus modell szerepe:

A gyermekek életében meghatározó szerepe van a felnőtt utánzásának, ezért **az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi dolgozója kulcsszereplő** a nevelés folyamatában. Sosem tévesztjük szem elől, hogy az óvodapedagógus elfogadó, segítő, empátikus és támogató attitűdjé **a gyermekek számára modell**, amit viselkedésükben másolnak, utánóznak, követnek.

Nagyon lényeges momentum, hogy már az óvodába lépéskor hogyan fogadjuk a kisgyermeket. Az óvodás gyermek az elszakadás élményének feldolgozása után örömmel jár óvodába, ha tudja és érzi, hogy a felnőttek óvják és szeretik őt.

Az emberi tulajdonságok formálása csak demokratikus, szeretetteljes légkörben lehetséges, ez kizárja bármilyen autokratikus nevelési stílus előfordulását intézményünkben. Saját mintáinkkal elfogadást, megértést, szeretetet, kedvességet, türelmet, segítségadást, figyelmességet, humort közvetítünk a gyermekek felé.

Törekszünk arra, hogy a pozitív tulajdonságokat erősítsük minden kisgyermekben. Ettől nő önbizalmuk, fokozódik biztonságérzetük, képessé válnak saját viselkedésük felülbírálására, korrigálására, a szokások, szabályok és normák megértésére és értelemszerű elfogadására. **Ezzel elősegítjük a fejlődést, elfogadást, nyitottságot, és egyben erősítjük a társas kohéziót.**

A nevelő – oktató munkát segítők szerepe

Nevelésünk során a **nevelő-oktató munkát segítők** : dajkák, **pedagógiai asszisztensek, gyógypedagógiai asszisztensek. Ők a pedagógiai munka közvetlen segítői.** Az óvodapedagógusok közvetlen partnerei, akik magatartásukkal, teljes személyiségükkel hatást gyakorolnak a gyermekekre. Minden gyermek közelében dolgozó felnőtt modell a gyermek számára, ezért fontos az összehangolt nevelési stílus. **Az együttműködés alapja, hogy a nevelő-oktató munkát segítők ismerik nevelési célkitűzéseinket, elvárásainkat a gyermeknevelésben, összehangolt munkájukkal hozzá járulnak az óvodai nevelés eredményességéhez.**

Az óvodapedagógusok, **nevelő-oktató munkát segítő**k szívesen részt vesznek aktuális továbbképzéseken, szakmai rendezvényeken, szakmai napokon. Az intézményben a nevelő-oktató munkát segítőkel szemben ugyanúgy elvárás a nevelés eredményessége érdekében a gyermekszeretet, a tolerancia, érzékenység, nyitottság, elfogadás, a gyermeki jogok tiszteletben tartása. Tudatában vannak, hogy magatartásukkal, megnyilvánulásaikkal minden helyzetben megbízható, hiteles példaképeknek kell lenniük. A **nevelő-oktató munkát segítő**k kapcsolata a pedagógussal, mint társsal fontos minta a gyermek számára, kapcsolattartásukat a kölcsönös tiszteletadás jellemzi. A **nevelő-oktató munkát segítő és a gyermek kapcsolatát szeretetteljes kommunikáció kíséri.**

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. **Óvodapedagógusaink a gondozás folyamatában is nevelnek,** építik kapcsolataikat a gyermekekkel, egyúttal segítik önállóságuk fejlődését **együttműködve a nevelő - oktató munkát segítő**kkal.

2. 3. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Célunk: egészséges, biztonságos környezetben a gyermekek **egészséges életmódra nevelése,** az egészséges életvitel iránti igényének alakítása, valamint lelki egészségének védelme, testi fejlődésének elősegítése.

Feladataink:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, **mozgásigényének** kielégítése,
- az önkiszolgálás feladatainak **kiegyensúlyozott,** türelmes légkörben történő gyakoroltatása,
- **harmonikus,** összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése,
- a gyermek testi képessége fejlődésének segítése,
- a gyermek **egészségének védelme,** edzése, óvása, megőrzése,
- az **egészséges életmód,** a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos **környezet** biztosítása, környezeti ártalmak kiküszöbölése,
- a környezete védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, gyakorlása, környezettudatos magatartás megalapozása, a környezeti ártalmak kiküszöbölése,
- megfelelő **szakemberek** bevonásával – a szülővel és óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program

A köznevelési törvény módosításának megfelelően (20/2012.VIII.31. EMMI rendelet) az óvodai egészségnevelés, a gyermek egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok, illetve az ezzel összefüggő **egészségfejlesztési stratégia** felállítása intézményünkben a törvényességi előírásoknak megfelelően került kidolgozásra és Pedagógiai programunk részét képező Egészségfejlesztési programban kerültek megfogalmazásra. A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk

a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

Általános cél, feladat

Célunk:

- A teljes óvodai életet átfogó, az óvodai nevelés megkülönböztetett szerepéből adódó, a gyermeki személyiségfejlesztés szempontjából alapozó jelentőségű **egészségnevelési** feladatok ellátása, mely felkészíti a gyermeket az egészségének védelmére, távlati céljaiban elősegíti a társadalom számára az **egészséges, edzett, terhelést elbíró** személyisége kialakulását.
- Az **egészségtudatos gondolkodás** alakítása, fejlesztése, mely folyamatban fontos a felnőttek minta szerepe.

Feladataink:

Az egészségnevelés területén fontos feladatunk, hogy kialakítsuk az **egészséges életvitel iránti igényt**, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarati, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Mindehhez egy biztonságos környezet megteremtése szükséges.

Fontos, az olyan életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzá segíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához. A megfelelő szakemberek bevonásával prevenció és korrekció testi, lelki és értelmi nevelési feladatokra is odafigyelünk.

Az egészségfejlesztés feladatai

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- Pszicho higiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
- Szocióhigiénés egészségfejlesztés

Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

A szomatikus nevelés területei

- személyi higiénia fejlesztése
- környezeti higiénia fejlesztése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a betegségek megelőzésére nevelés
- napi rendszeres testmozgás, testedzés
- balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

Személyi higiénia fejlesztése

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek **testi gondozását**, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét.

Célunk:

A személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme.

Feladataink:

Az alapvető **higiéniai szokások** alakítása, gyakoroltatása, ellenőrzés és folyamatos korrekció, az ehhez szükséges feltételek biztosítása. Minden gyermek számára biztosított a saját személyi

felszerelés- jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés, ágynemű. A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott szekrény (polc), ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott. A wc ülőkék, mosdók mérete megfelelő. Minden mosdóban folyékony szappanadagoló található. A gyermekek számára biztosított orrtörüléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk. A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége. Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiénés szabályok betartására, ennek feltételeit

/papírtörölő, fertőtlenítő/ mindig biztosítjuk. Fokozottabban történik a fertőtlenítés is.

Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak **egészséges óvodai környezetben** valósulhatnak meg, melynek szinterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Célunk:

A gyermekekben a környezeti **higiénia iránti igény**, fogékonyság kialakítása, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladataink:

Pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. **Példamutatással**, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás. Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése- kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés, térbeosztás- mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk. A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, **gyakori szellőztetésekkel** a természetes levegőcserét. Gondoskodunk a helyiségek megfelelő **mesterséges és természetes megvilágításáról**. Ügyelünk a megfelelő páratartalomra, kerülve ezzel a száraz levegő okozta köhécselest, illetve a magas páratartalom okozta gombák és atkák szaporodását. A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény. Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.

Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét. **Udvari játékaink** egy része régi játékokból áll, ezért folyamatos karbantartást, javítást igényelnek, rendszeres felülvizsgálatukról gondoskodunk. A játékok cseréjét az éves költségvetésünk terhére évről, évre betervezzük. UV sugárzás elleni védelmet a gyermekek számára az árnyékot adó nagy fák, fedett filagóriák, árnyékolt homokozók biztosítanak. Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet igyekszünk megalapozni - szelektív hulladékgyűjtés, kirándulások alkalmával, az évjeles napjaihoz kapcsolódóan.

Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

Kisgyermekkorban a **táplálkozás a fejlődés alapfeltétele**. A növekedéshez nagy mennyiségű tápanyag elfogyasztását igényli, hiszen az életkorra jellemző sok mozgás sok kalóriát „emészt fel”. **Folyadékigényük** is fokozott, amely az élénk anyagcsere folyamatoknak és a fokozott mozgásokból eredő hő leadásnak a következménye. Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait - így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk:

Egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladataink:

A megfelelő **étkezési szokások** kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység.

További fontos feladatunk a **családdal való szoros együttműködés** kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén. A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit csoportszoba zsúfoltságtól mentes, kellemes hőmérsékletű, a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.

A feltálatl ételek nevét megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket.

Napi szinten a szülők jóvoltából biztosítjuk gyümölcsöket, zöldségfélét, megismertetjük a gyerekeket a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal.

Táplálkozási rendellenességgel küzdő, túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt, ebben a folyamatban a pszichológus is segítségünkre van, a szülőkkel való fogadóórák biztosítása, beszélgetések során.

A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvodapedagógusi feladat a betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a **személyi higiénia** betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk:

Az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladataink:

Ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A minden gyermek számára biztosított egyéni tisztálkodási felszereléseket fertőtlenítyük, minden gyermek a saját eszközeit használja, (erre szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk) elhasználódás esetén a szülőket megkérjük, hogy gondoskodjanak pótlásukról pl. fogkefe. A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos **helyes magatartási szokások begyakorlásával** biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést. Szezonális fertőző betegségek előfordulása esetén a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés... stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, **rendszeres mozgáshoz** szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra. Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt **megbetegedéskor** a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön, a szülő mihamarabb el tudja vinni orvoshoz. A betegségből történő felgyógyulásakor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével, indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be. Kapcsolatot

építünk ki az egészségügy szakembereivel, a preferált területeken a szülők felé szorgalmazzuk gyermekeink rendszeres vizsgálatát, így a fogászat, a szemészet, az ortopédia és egyéb területeken, melyeket aktuálisnak találunk.

Napi rendszeres testmozgás, testedzés

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető **mozgáskészségek kimunkálását**, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet **edzését**, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelés foglalkozásokat.

Célunk:

A testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladataink:

A gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a **testi erő és állóképesség fejlesztése**, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára **biztosítani kell**.

Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, ehhez kapcsolódva a szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése, figyelembe véve az egyéni és az életkori sajátosságokat.

Balesetek megelőzésére nevelés

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. A felgyorsult technikai fejlődés számtalan olyan „eredményt” is hozott, melynek jelentősége balesetveszélyt, életveszélyt is hordoz magában. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Célunk:

A gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladataink:

Egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció. Folyamatos szakszerű odafigyelés a mindennapokban.

A nevelési év elején és a továbbiakban szükség szerint **megbeszéljük** az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat. **Megismertetjük** gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van. Megismertetjük gyermekeinkkel a játék valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát.

Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik. (olló, tű, kés, villa, stb.)

A **közlekedés szabályainak** megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk. Hasonló pedagógiai tudatossággal, **szituációs játékok** kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.

Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos **vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről**, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról. Minden feladat ellátási helyen biztosított az óvodai elsősegélynyújtó alapfelszerelés, és van elsősegély **tanfolyamot végzett** szakember tagóvodánként legalább 1 fő.

Mentálhigiénias egészségfejlesztés

A **lelki egészségfejlesztés** az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiéniájának megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Célunk:

Olyan gyermeki személyiség formálása, mely **alkalmassá teszi őket** a jövőbeli társadalmi feladataik maradéktalan teljesítésére, miközben önmagukkal belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) egyensúlyra törekednek.

Feladataink:

A gyermekek **szociális biztonságának**, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségük szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, a deviancia megelőzését, a harmonikus társ kapcsolatok és az empátiás készség alakítását. Ebben a folyamatban az óvodapszichológusnak nagy szerepe van, hathatós segítségként van jelen a mindennapokban.

A mentálhigiénias egészségfejlesztés területei

- Egészséges életvezetés
- Stressz - elhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Szociálhigiénés egészségfejlesztés
- Egészségpropaganda

Egészséges életvezetés (egészséges életvezetés, hibás viselkedés megelőzése, kezelése)

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az **egészséges életmód szabályainak megtartását**, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti. Játékos módon, életkorukhoz illő eszközökkel és példamutatáson keresztül tanulják meg az egészséges életmód alapjait. Ez a nevelés megalapozza a testi-lelki egészséget és a későbbi, tudatos életvezetést.

Célunk:

Segíteni a gyermekeknek felismerni mi a jó a testüknek és a lelküknek, ezzel megalapozzuk a tudatos és felelős életmódot, mely által kialakul az önállóság, gondoskodás és figyelem. Megóvni a gyermekeket az idegrendszerükre ható káros hatásoktól.

Feladataink: Az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének **megóvása a káros hatásoktól**, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől. Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, **ugyanakkor rugalmas legyen**. A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét. A rendszeresen visszatérő és ismétlődő **tevékenységek érzelmi biztonságot** jelentenek a gyermekek számára. Törekszünk a

kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió).

Stressz - elhárítás

A stressz a szervezetnek a **külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége**, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk:

Az idegrendszeri,- lelki egészségvédelem.

Feladataink:

Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terein belül a gyermekek biztonságban érezzék magukat. Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, stressz helyzetet. Napirendünk minden esetben biztosítja a **rendszerességet** és a rugalmasságot. **Kerüljük a sürgetést és a várakozást**, a egyes csoportok életében erre fokozatosan oda kell figyelni. A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, igyekszünk kizárni a megkülönböztetést és az agressziót. Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem. Segítünk nekik, hogyan sajátítsák el azokat a technikákat/ módszereket, melyeknek segítségével képesek legyenek lecsendesedni, megnyugodni és ellazulni, közben tanulják meg kifejezni az érzéseiket.

Egészségre káros szokások mellőzése

Óvodás korban tudatosan megelőzzük vagy visszaszorítjuk azokat a viselkedésformákat, amelyek hosszú távon károsan hatnak a gyermekek testi-lelki egészségére. Fontos, hogy ezek a szokások még ilyenkor könnyen formálhatók a jó példák és pozitív megerősítések segítségével.

A pszicho higiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre **káros szokások** megelőzése: az elhízás, mozgáshiány, helytelen testtartás, túlzott édesség és cukorfogyasztás, cukorbetegség megelőzése-, érzelemnyomás, szorongás, egymás bántása, agresszív viselkedés, higiénia elhanyagolása.

Célunk:

Olyan **egészségvédő modellt** ismertetünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladataink:

A gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénia fontosságát. Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk. Érzékeny terület erre felhívni az óvodás korúak figyelmét, de a szituációs játékok, a beszélgetések megfelelő alkalmak lehetnek erre a feladatra is. A szülők figyelmét mindenképpen felhívjuk ezekre, beszélgetésekkel, egészség napokkal, családi rendezvényekkel, szakirányú előadásokkal.

Szociohigiénés egészségfejlesztés

A szociohigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a **társas együttélésből** adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélésközös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk:

A gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való **elfogadásra** készítjük elő, szeretetteljes együttműködésben, együttműködésbe való részvételre neveljük. Célunk

összekapcsolni a testi, lelki és társas egészséget, hogy ez által a gyermekek egészséges személyiséggé váljanak.

Feladataink:

Zavartalan, elfogadó, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben **harmonikus kapcsolatok alakítása** az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést. A közösséggé formálásban a felnőttek szerepe domináns, fontos a pozitív példamutatás a viselkedésben és a kommunikációban. A felnőttek által átadott értékek képviselik, meghatározzák majd a csoport értékeit. A pozitív életérzést, a pozitív tartalmakra való ráhangolódást képviseljük, melynek hozadékeként megtanulja **jól érezni magát a közösségben**, képes lesz szabályozni és kifejezni az érzelmeit, megtanulja tisztelni önmagát és másokat.

Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az **egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését**, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevitelére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevitelének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata. A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség-védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata.

Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: dohányzás elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb). Fontosnak tartjuk, hogy az egészséges életmód alapelveit óvodás korban ismerjék meg a gyermekek, melynek területei:

- egészséges táplálkozásra nevelés (egészséges- egészségtelen)
- higiéniai szokások kialakítása, tisztálkodás fontossága
- sókamra- sógép használata az óvodában
- mozgásra ösztönzés (mindennapos mozgás, kirándulás, séta, torna)- vízhez szoktatás
- lelki egészség támogatása (nyugodt elfogadó légkör, önbizalom erősítése, konfliktus kezelés tanítása)
- környezeti nevelés (levegőn való tartózkodás, tisztaságra, rendre nevelés a környezetben)

Célunk:

A **betegségmegelőzés és egészségmegőrzés** szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

Feladataink:

Modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása, egészségpropaganda a szülők körében- az egészségesebb választására való törekvés képességének fejlesztése Az óvodai nevelés mindennapjaiba játékos formában beépítve a következő területeke: környezeti nevelés, lelki egészség támogatása, mozgásra ösztönzés, higiéniai szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célunk: a gyermekek kiegyensúlyozott, **egészséges én-tudattal** rendelkező, harmonikus személyiségének kibontakoztatása az egyéni képességek figyelembevételével, valamint erkölcsi és akarati tulajdonságaik fejlődésének elősegítése közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása által.

Feladataink:

- családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légkör biztosítása, mely ösztönző legyen a gyermekeket érzelmi kötődésének alakulására. Elengedhetetlen az érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes **légkör** biztosítása,
- annak biztosítása, hogy a gyermeket már óvodába lépéskor **kedvező érzelmi hatások** ériék,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermek – gyermek, valamint az óvodai alkalmazottak **egymás közötti kapcsolatát** pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- a gyermek erkölcsi és **szociális érzékenységének**, én tudatának alakulása, önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek segítése, neveljük a gyermekeket annak elfogadására, hogy az emberek különböznek egymástól, neveljük őket a **különbözőség tiszteletére**, a másság elfogadására,
- a közösségi élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása közben a gyermekek **erkölcsi tulajdonságainak**, együttérzésének, segítőkészségének, önzetlenségének, és figyelmességének erősítése,
- a **közös élményeken alapuló** tevékenységek gyakorlása közben akaratuk, önállóságuk, önfegyelmük, kitartásuk, feladattudatuk és szabálytudatuk fejlődésének elősegítése, ezáltal szokás- és normarendszerük magalapozása,
- a gyermekek nyitottságára alapozva annak elősegítése, hogy **rácsodálkozzanak** a természetben és emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre és tiszteljék, becsülik azt,
- az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a **nemzeti identitástudat**, a **keresztény-kulturális értékek**, a **hazaszeretet**, a **szülőföldhöz és családhoz való kötődés** alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- a gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése **modellértékű szerepet** tölt be.
- A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** esetében **szükség-szerint** különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk: hogy az óvodáskor végére a gyermekek egészségesen fejlődő, **harmonikus személyiséggé** váljanak, és rendelkezzenek olyan készségekkel, képességekkel, beszédkultúrával és kifejezőkészséggel, melyek alkalmassá teszik őket a zökkenőmentes iskolakezdetre. Érezze magát biztonságban a nyelvhasználatban, és nyitott, gondolkodó kisiskolássá váljon. A gyermekek **kommunikációs képességei, gondolkodása, értelmi képességei és önkifejezése** életkoruknak megfelelően fejlődjenek, játékos, tapasztalati tanuláson keresztül.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Óvodáinkban a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságokra építve változatos tevékenységet biztosítunk számukra, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek természeti és társadalmi környezetükről. Ez a fejlesztés nem külön jelenik meg az óvodában, hanem **a napi tevékenységek természetes részét képezi.**

Az **anyanyelv fejlesztése** és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével) az óvodai nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermekek természetes beszéd és **kommunikációs kedvének fenntartására** és ösztönzésére törekszünk. Különösen nagy

figyelmet fordítunk a beszédkedv fenntartására, a gyermekek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, s a válaszok igénylésére.

További feladatunk:

- olyan elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, melyben a gyermekek bátran **elmondják** gondolataikat,
- a gyermekek **szókincsének** bővítése,
- **változatos tevékenységek** biztosítása a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve,
- **egyéni érdeklődési kör** figyelembevétele,
- további élmények biztosítása, melyben **tapasztalatokat** szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetéről,
- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek **rendszerezése**, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, játékosan, élményszerűen és életkornak megfelelően,
- az **értelmi képességek** (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és **alkotóképesség fejlesztése**.
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

3. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

3. 1. Játék

A játék a 3-7 éves gyermek alapvető, semmi mással nem helyettesíthető, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenysége.

A játék –szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat- a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melyet mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul biztosítunk. A játékban a gyermek kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket, megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újra élheti és jelenítheti meg kellemes élményeit. Játék közben a gyermek társakra talál, kommunikál és közösen végezhető tevékenységekbe fog, versenyez, szabályokat alkot, ezek alapján cselekszik. A játék **a személyiség fejlesztés** és az óvodai nevelés legfontosabb és **legfejlesztőbb eszköze**, olyan komplex tevékenységforrás, amelyet tudatosan felhasználunk a nevelés folyamatában a célok eléréséhez. Így válik a játék kiemelet jelentőségű tájékoztató, a pszichikumot, a mozgást az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A játéktevékenység célja:

Az óvodai játéktevékenység célja nem csupán a szórakoztatás, hanem egy komplex, tudatosan irányított pedagógiai eszköz, amely hozzájárul a gyermek testi, lelki, értelmi és szociális fejlődéséhez. *A gyermek szabad képzelettársításának elősegítése a szabad játék túlsúlyának érvényesülése folytán, elsősorban a gyermekek egész személyiségének fejlesztése. Az intellektuális, mozgásos, szociális kapcsolatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.*

A szabad játék során az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot, a kreatív gyermekjáték kibontakozásának lehetőségét:

- a játéktevékenység kiválasztásában,
- esztétikus anyagok és játékeszközök megválasztásában,

- a társak megválasztásában,
- a gyermeki játékelgondolás megvalósulásában,
- a játszóhely megválasztásában és kialakításában.
- elegendő időt ad a játék befejezésére és lehetőséget ad annak későbbi folytatására.

Az óvodapedagógus feladata:

- a játékhoz szükséges **optimális feltételek** folyamatos biztosítása (hely, idő, eszköz),
- esztétikus és egyszerű anyagok, és alakítható a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok biztosítása (újrahasznosítás),
- a szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása,
- a 3-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek **egyéni sajátosságainak figyelembe vételével**,
- a nyugodt légkör megteremtése,
- élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz,
- a gyermeki játék önállóságának tiszteltében tartása,
- szükség esetén és igény szerint bekapcsolódás a játékba, együtt játszás a gyermekekkel,
- támogató, serkentő, ösztönző magatartásánusítása a játékban,
- segítségadás a játékközben kialakult konfliktushelyzetek demokratikus feloldásában,
- beszédkészség fejlesztése a játékon keresztül,
- **hangsúlyos az indirekt játékirányítás felelőssége az óvodapedagógus tudatos jelenléte mellett.**

3. 2. Verselés, mesélés

A mindennapos verselés, mesélés, mondókázás, dúdolás az óvodáskorú gyermekek alapvető szükséglete, hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, az anyanyelvi neveléshez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást.

A többnyire játékos mozdulatokkal, ritmusokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki-értelmi élményt adnak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük. A mese **a gyermek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője**. Tájékoztatja a külvilág és az emberi belső világ legfőbb viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról, ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra.

Az élőszavas mese különösen alkalmas az óvoda gyermek szemléletmódjának, világképének kialakítására. **A mese visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál, a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.**

A gyermekek saját vers - és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása **az önkifejezés** egyik igen fontos **módja**. A mese választáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

A tevékenység célja:

A mese által a gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése, biztonságos önkifejezésének fejlesztése a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondat szerkesztéssel, valamint irodalmi érdeklődésük felkeltése és a magyar kultúra értékeinek átörökítése.

Az óvodapedagógus feladata:

- a mindennapos mesélés, verselés, mondókázás elmaradhatatlan elemként van jelen a mindennapokban,

- a felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása, (a népi- népmesék, néphagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág ekemei, meséi- a klasszikus és a kortárs irodalmi művek, és más népek, nemzetiségek meséi) a mesék közötti kellő arányának biztosítása,
- a 3-6-7- éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása,
- a gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus és anyanyelvi játékokkal,
- a nyugodt, meghitt légkör, a szoros érzelmi kapcsolat megteremtése az irodalmi alkotások teljes átéléséhez, kapcsolódási lehetőségek a művészetek eszközeihez (papír szobrászat, festés, agyagozás, euritmia, tánc, zene)
- a megfelelő hely, idő és eszköz (esetleg „szertartás”) biztosítása a meséléshez, bábozáshoz, dramatizáláshoz, a mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása- mely segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására,
- képeskönyvek (művészeti könyvek) elérhetőségének biztosítása, a könyvek megbecsülésére nevelés,
- a gyermekek önálló elképzeléseinek segítése, az önkifejezés lehetőségének támogatása (kombinálva művészeti tevékenységekkel)
- az irodalmi művek élményszerű bemutatása a hang játékaival, mimikával, a beszéd zenei elemeinek érvényesítésével,
- a szülők meggyőzése az otthoni rendszeres mesélés fontosságáról,
- engedni a saját vers- mesealkotást (a művészetek eszközeivel) Blum

3. 3. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodai zenei nevelés a **gyermek szép iránti fogékonyságát**, nyitottságát, a zenei képességek fejlesztését elsősorban **érzelmi alapon kívánja kibontakoztatni**. Az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés és zenélés egyaránt örömet nyújtanak a gyermeknek.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a **gyermekek felfedezik** a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a **közös éneklés örömét**.

Az élményt jelentő közös éneklés közben **fejlődik hallásuk, éneklési készségük, ritmusérzékük, harmonikus, szép mozgásuk**. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. A gyermekek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában fontos helyet kapnak az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások is, ahol a gyermekek improvizálhatnak, hozzá tehetnek ötleteket (önmegvalósítás)– hiszen a kortárs zene erről is szól.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepét tölti be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközeivel, korosztályi sajátosságokra építve.

A tevékenység célja:

*A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése által fejlődjön: **zenei ízlésük, képességük, hallásuk, ritmusérzékük, harmonikus, szép mozgásuk, esztétikai fogékonyságuk, formálódjon zenei anyanyelvük.***

Az óvodapedagógus feladata:

- a felhasznált zenei **anyagok igényes**, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő összeállítása, melyek a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző- állami, egyházi, jeles- ünnepekhez fűződjön,
- a 3-7- éves korban a gyermekek részére tervezett zenei tartalmak biztosítása, elősegíti a zenei anyanyelv alakulását,

- a tevékenység **differentiált** szervezeti formáinak biztosítása,
- a mintaszerű énekes és különböző hangszeres bemutatással a gyermekek zenei ízlésének és esztétikai fogékonyságának fejlesztése,
- a közös éneklés és játék örömeinek megteremtésével a gyermekek érzelmvilágának gazdagítása,
- a felnőtt minta spontán utánzási lehetőségének megteremtése a mindennapokban az éneklésben, zenélésben, népi játékokban, néptáncban,
- a **zene- ritmus- mozgás és más művészeti ágak** kapcsolatában a gyermekek harmonikus szép mozgásának alakítása,
- a népi játék, gyermekdal, néptánc, a néphagyományok megismertetése, ezáltal a szülőföld értékeinek átörökítése, a nemzetiségi kultúra jellegzetes sajátosságainak megismertetése,
- hazájukat elhagyni kényszerülő gyermek nevelése esetén **hazájának kulturális értékeit** is figyelembe vevő dal- és zenei anyag választása,
- a gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal.
- kortárs zeneművek bevonása izgalmas és kreatív lehetőség arra, hogy a gyerekek zenei világa kibővüljön a hagyományos dalokon túl is, fontos, hogy ezek az alkotások életkornak megfelelőek, befogadhatók és játékosan előadhatók legyenek,

3. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális tevékenységek különböző fajtái: a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka az **ábrázolás** különböző fajtái, a népművészeti elemekkel, a műalkotásokkal való ismerkedés is **fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének**. Ezek a kreatív tevékenységek nemcsak a kez ügyességet és a finommotorikát fejlesztik, hanem hozzájárulnak az önkifejezéshez, a fantázia gazdagodásához és az érzelmi fejlődéshez is.

A vizuális nevelés a gyermekeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően képi-plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatja, kialakítja bennük az elemi komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességet. A látás, a megfigyelés, a befogadás által **formálódnak a gyermekek képzetek, gazdagodik élmény és fantáziaviláguk**.

A vizuális nevelés áthatja az óvodai tevékenységrendszer egészét, melyben **fontos a tevékenység öröme**, az alkotáshoz, önkifejezéshez, esztétikai élmények befogadásához. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

A tevékenység célja:

*A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, téri **szabad önkifejezése**. A gyermekek tér- forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása.*

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése,
- a szabad alkotás lehetőségének egész napos biztosítása,
- a gyermekek megismertetése a változatos eszközökkel és azok helyes használatával, változatos technikákkal és eljárásokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka terén,
- az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai, és egyéb szabályok, szokások megtanítása,
- a 3-6-7-éves korban tervezhető alkotó tevékenységek tartalmának differentiált tervezése egyéni képességekhez igazodva,
- a gyermekek tevékenységvágyának felkeltése, a kezdeményezés, kreatív önmegvalósítás érvényre juttatása, más művészeti ágakkal való összekapcsolása

- képi gondolkodásuk fejlesztése, esztétikai érzékenységük fokozása, szép iránti érzékre való nyitottság és igényességük formálódására,
- a gyermeki alkotások pozitív értékelése,
- előtérbe helyezni a természetes anyagok, termékek felhasználását, új megoldások keresését. Így biztosítja, hogy a gyermek: kreatív, környezettudatos gondolkodásra és fenntarthatóságra nevelést.
- hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek nevelése esetén hazájuk kulturális értékeinek bemutatása.

3. 5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiség fejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához, egészséges testi fejlődéséhez. A rendszeres, játékokban gazdag, az egyéni képességeket figyelembe véve, kellő aktivitást biztosító tevékenység alapvető szervezeti keretei:

- spontán, aktív szabad játékokban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység

A torna, a mozgásos játékok **fejlesztik a gyermekek természetes nagymozgását, a kondicionális képességeiket, erő és az állóképességüket, kedvezően hatnak a társas kapcsolatokra.** Befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét, a testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulását, fontos szerepük van az egészség megőrzésében. A mozgás **felerősíti és kiegészíti a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását.**

A mozgás elősegíti a mozgáskultúra fejlesztése mellett a pszichomotoros képességek és készségek kialakulását, **a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képesség fejlődését.**

A spontán, a szabad játék keretein belül végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, hatással vannak a személyiség akarati tényezőinek alakulására, pozitív énkép kialakulására, önkontroll és érzelmszabályozásra, szabálykövető társas viselkedésre, együttműködésre, problémamegoldó gondolkodásra.

A tornát, játékos mozgást és minden egészségfejlesztő testmozgást erősítő tevékenységet az óvodai élet minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve biztosítja az óvodapedagógus. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A tevékenység célja:

A gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése, harmonikus mozgásának, egészséges testi fejlődésének, valamint tájékozódásának, alkalmazkodó képességének és a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése játékos formában.

Az óvodapedagógus feladata:

- egészséges életvitel magalapozása a rendszeres mozgás lehetőségének biztosításával, mely a gyermekek teljes személyiség fejlődését szolgálják,
- sokszínű, változatos mozgásra ösztönző, biztonságos környezet megteremtése,
- szabad játékokban történő spontán mozgás lehetőségének biztosítása (csoportban, tornateremben, műfüves pályán és az udvaron),

- a különböző szervezeti keretek megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében
- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése,
- a mozgástapasztalatok bővítésének biztosítása, mozgáskészség, mozgáskultúra alakítása,
- a kondicionális képességek fejlesztése: erő, állóképesség, ügyesség, gyorsaság, hajlékonyság),
- a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése a 3-6-7- éves korban tervezhető mozgások és mozgásfejlesztő játékok folyamatos biztosítása,
- a 3-6-7- éves korban tervezhető mozgások és mozgásfejlesztő játékok folyamatos biztosítása, illetve kooperatív mozgások széleskörű alkalmazása
- mozgásos feladatokon keresztül a testséma fejlesztése, téri tájékozódás, oldaliság kialakítása,
- az önértékelés és önbizalom növelése a mozgásos tevékenység pozitív megerősítésével.
- a komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe.

3. 6. Külső világ tevékeny megismerése

A környezettel való ismerkedés a kisgyermek alapvető szükséglete. A gyermekek kíváncsiságuk, érdeklődésük, aktivitásuk során tapasztalatokat szereznek a társadalmi és természeti környezetükről. A valóság felfedezése során megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai tájak, helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményeit, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét és védelmét.

A külső világ tevékeny megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek a birtokába is jutnak a gyermekek. Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, általa alakul ítélőképességük, fejlődik a tér-, sík- és mennyiség szemléletük, valamint gondolkodásuk.

A tevékenység célja:

A természeti és társadalmi környezet felfedezése során olyan saját tapasztalatok, élmények megszerzése, melyeken keresztül a gyermekek megismerik a környezetüket- az élő és élettelen világ jelenségeit, az évszakok változásait, a társadalmi, tárgyi és a természeti környezetet, és az ember alkotta világot.

Olyan készségek és képességek kialakítása a cél, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz és tájékozódáshoz szükségesek. Ezáltal alapozzuk meg a természetet szerető és védő emberi értékeket, és a környezettudatos magatartást.

A külső világ tevékeny megismerése során jussanak matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek a birtokába is.

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, élményeire, tapasztalataira új ismeretek megszerzésére építsen a pedagógus,
- tegye lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését, melyek megszerzésekor önálló döntési, véleményalkotási képessége is fejlődjön,
- elegendő alkalom, idő, hely és változatos tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzés, élménygyűjtés, felfedezés során,
- a környezethez fűződő pozitív érzelmek alakítása, mely nem csupán ismeretátadást jelent, hanem érzelmi kötődés kialakítását a természethez és az emberi környezethez,
- a cselekvő hozzáállás ösztönzése,
- ökológiai összefüggések, törvényszerűségek megtapasztalása,
- környezettudatos környezeti nevelés megalapozása, tárgyi feltételek biztosítása, takarékoság – víz, energia, papír – szelektív hulladékgyűjtés,

- szokásszinten épüljön be a felelős környezeti magatartás alapja,
- a környezetünkben fellelhető „természeti kincsek” meglátása és feldolgozása, újra hasznosítása,
- a „zöld jeles napok” kiemelt szerepe a környezettudatos magatartás kialakítása,
- a fenntartható fejlődés érdekében nagy hangsúly helyezése a fenntarthatósági szemléletformálásra,
- a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése, önálló véleményalkotásának, döntési képességének segítése,
- biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- a gyermekek matematikai érdeklődésének kielégítése, logikus gondolkodásuk megalapozása,
- a játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása - mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok felismertetése tevékenységbe ágyazva,
- matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása,
- matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása, a játék során,
- a gyermekek matematikai érdeklődésének biztosítása, logikus gondolkodásuk megalapozása, életkornak és érdeklődésnek megfelelően,
- a gyermekek egyéni feladatmegoldásainak ösztönzése, sajátos logika elfogadása,
- pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, elemi, ok-okozati összefüggések felfedeztetése, megtapasztaltatása,

3. 8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység.

A munkatevékenységek az óvodai élet mindennapjában jelen vannak, ezek **egyrészt a gyermekek saját személyével kapcsolatos teendők ellátása:** az önkiszolgálás, **másrészt a közösségért végzett tevékenységek:** naposság, egyéni megbízatások, alkalomszerű munkák, a környezet rendben tartása, növénygondozás.

A gyermekek a munkatevékenység során tapasztalatokat szereznek, ismerkednek a környezetükkel.

A gyakorlás során formálódik attitűdjük, és egyre pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges képességeik, készségeik. Közben olyan tulajdonságaik alakulnak ki, mint a kitartás, felelősségvállalás, céltudatosság, kötelességtudat, önállóság. A közösen végzett munka pozitívan hat a közösségi kapcsolatok alakulására is.

A gyermek munkajellegű tevékenysége önként vállalt és örömmel végzett tevékenységként jelenik meg a mindennapokban, mely a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A tevékenység célja:

*A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, **kompetenciák alakítása**, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait. A közösségi kapcsolatok, és a felelősség vállalás, a gyermekek- kötelességtudata önmagukhoz képest alakuljon pozitívan.*

Az óvodapedagógus feladata:

- a különböző típusú munkajellegű tevékenységek tudatos szervezése a bizalmon alapuló, szeretetteljes légkörben,
- a szükséges feltételek (hely, eszköz, idő) folyamatos biztosítása,
- a lehetőség megteremtése arra, hogy a gyermekek önkéntesen, önállóan, kedvük és képességük szerint elvégezzék az önmagukkal kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, ill. a társaik érdekében végzett munkatevékenységet,

- a differenciálás elvének érvényesítése, és a választási lehetőségek biztosítása a feladatadáskor, feladat felkínálásánál,
- a fokozatosság elvének betartása a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vételével,
- a gyermekekkel való fokozatos együttműködés, szükség esetén minta és segítségnyújtás,
- sikerélményhez juttatás, a munka örömeinek megéreztetése, a közösségre gyakorolt hatás megmutatása, a felelősségvállalás súlyának megéreztetése,
- tudatos pedagógiai szervezés, reális, konkrét, ösztönző, fejlesztő hatású pozitív értékelés alkalmazása.

3. 9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, családban és tágabb környezetben szerzett tapasztalati, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánnézésen alapuló, spontán és szervezett tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

A játékos tanulás alatt egyéni adottságaikhoz mérten fejlődnek értelmi képességeik: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, képszerű szemléletes gondolkodás, kreativitás.

Az óvodai tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás és a felfedezés lehetőségeinek biztosítása.

A tevékenység célja:

A gyermek **képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.** Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezetben biztosítja a közvetlen megtapasztalást. A tanulás örömteli, motiváló élménnyé válik, melynek hatására fejlődjen a gyermek komplex személyisége.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánnézéses, minta- és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés, a játékos, cselekvéses tanulás (örömteli)
- közvetlen tapasztalatszerzés (megfigyelés, felfedezés, kísérletezés),
- játékos és cselekvéses tapasztalati tanulás (érezésszerző és mozgásos)
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, gyakorlati problémamegoldás,
- munkajellegű tanulás (tevékenységben való tanulás)

Innovatív tanulási lehetőségre ad teret a **Blum program**, a művészetközpontú pedagógiai szemlélet, mely a művészetek eszközeinek beépítésével az óvodapedagóguson keresztül fejleszti a gyermeket (dráma, zene, vizuális művészet, élményalapú fejlesztés). A program jelmondata szerint: „...ha a felnőtt jól van, akkor a gyerek is jól van” könnyebb a kapcsolódás (mélykapcsolódás) és ez által fejlődik: *érzelmi intelligenciájuk, kognitív és szociális készségeik, és önismeretek/ társak és felnőttek ismerete, kreativitásuk, empátikus készségeik*”. Saját, önmaguk által megélt és átértett élményeken keresztül dolgoznak fel problémás, és egyéb helyzeteket, találják meg önmagukat, bontakoztassák ki képességeiket, hogy boldog és kiegyensúlyozott felnőtté váljanak. A gyermek érti, mit érez és miért érzi, meg tudja magyarázni, és ki tudja fejezni érzéseit másoknak- felismeri

mások érzéseit. Oldódik szorongása, nyitottabb társaira, felnőttekre, a világra. Szocializáltabb, a közösségi helyzeteket tudja kezelni, aktív tagja tud lenni.

A **Bluming** 180 órás képzés a következő képpen épül fel:

- pedagógus önismeret és hivatásfejlődés (40 óra)
 - gyermeki kognitív-társas érzelmi és idegrendszeri fejlődés, fejlődési zavarok (40 óra)
 - összművészeti eszköztár (mozgás, dráma, zene) inkluzív szemlélettel (60 óra)
 - család és közösség építés, szülők bevonása, önismeret (40 óra)
- Sikeresen alkalmazzuk a Blum szemléletmódot az óvodai csoportokban, belső hospitálások lehetőségeivel, és a jövőben Blum team megalakulásával (tudásátadás, személyes átéléssel). A Blum érzékenyítő játékok kezdeményezésekbe való beépítésével a gyermekek empátikusak, toleránsak egymással, pontosan ezért nagyon kevés / vagy nincsen konfliktus. Nézeteltéréseket már önmaguk, felnőtt segítsége nélkül oldják meg. A Blum országos „hálózatba” beépülve regionális találkozót, bemutatót tartunk folyamatosan, és igény szerint az innovációra érdeklődő óvodapedagógusoknak.
 - **Célunk és feladatunk**, hogy tudatosan de szabadabban kezdeményezzenek az óvodapedagógusok a csoportokban- életkortól függetlenül- és harmonikusan kapcsolódjanak a gyermekek és felnőttek egymáshoz az együtt alkotás önfeledt örömeivel. Egyszerre szólítsuk meg a szülőket, gyermekeket és óvodapedagógusokat, így a fejlődést támogató szemlélet áthatja a gyermekeket körülvevő mikroközeget, melyben a gyermekek személyisége kiegyensúlyozott már óvodás korban, ahol az óvodapedagógus jólétére is fókuszálunk.

Boldogságprogram (pozitív pedagógiai fejlesztő program)

2018-ban a hajdúszoboszlói óvodák közül elsőként a Mesevár óvoda csatlakozott a Jobb Veled a Világ Alapítvány által kezdeményezett Boldogságprogramhoz.

Cél: a Boldog Ovi cím folyamatos fenntartása, újabb tagintézmény csatlakozása, mivel az általa közvetített, és az alapprogramban is megjelenő emberi értékek alapvető mérföldkövek a személyiség formálásában, így egy boldogabb gyermekkor megélését teszi lehetővé.

A Boldogságprogram által képviselt alapelvek összhangban vannak az Alapprogram, és az általunk adaptált Tevékenységeközpontú Óvodai Nevelési Program elveivel és feladat rendszerével, valamint óvodapedagógusaink belső meggyőződésével.

Az óvodapedagógus feladata:

- a pedagógus figyelmes megfigyelő, támogató és ösztönző, segítő szerepet tölt be, inspirál, észrevétlenül irányít, és gyermekközpontúan, tudatosan és célirányosan szervezi a tanulási folyamatot (coach),
- a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, érdeklődésének sokoldalú kielégítése a nap folyamán (megfelelő anyagok, eszközök biztosítása),
- változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása,
- a váratlan, spontán adódó lehetőségek tudatos felhasználása a gyermekek fejlesztése érdekében, szabad felfedezés támogatása (amely elsősorban a játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg), saját élményén keresztül tanuljon,
- a gyermeki gondolatébresztő kérdésekre épülő élményszerű ismeretátadás lehetőségeinek kiaknázása, véleménynyilvánítás bátorítása, önállóság támogatása,
- a szervezett tapasztalatszerzés esetén az életkori sajátosságok és egyéni képességek figyelembe vétele,
- az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során,
- a gyermekek értelmi képességének fejlesztése,

- a kiemelkedő képességű gyermekek tehetségének felismerése, fejlesztése,
- **SNI-s gyermekek tanulásának segítésekor** különös figyelmet, differenciált bánásmódot és egyéni támogatást alkalmazzon az óvodapedagógus, odafigyelve a **gyermek egyéni képességeihez igazodó fejlődés biztosítására**, miközben beilleszkedik az óvodai közösségbe (önbizalom, sikerélmény, társas kapcsolatok).
- részképesség-lemaradás, egyéb tanulási zavarok kiszűrése, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI gyerekek egyéni fejlesztése (egyéni bánásmód, differenciált tanulásszervezés, fejlesztő hatású játékos tanulás biztosítása, segítő kommunikáció, együttműködés a fejlesztő szakemberekkel, kapcsolattartás a szülőkkel, társak érzékenyítése),
- személyre szabott, pozitív értékelés a tanulás irányítása során,
- **Az óvodapedagógus feladata, hogy a Blum képzésen** részt vevő óvodapedagógusok a tanultakat beépítsék a gyermekek mindennapjaiba, játékosan, de tudatosan átgondolva a kezdeményezett tevékenységeket. A Blum program nagyon jól illeszthető az óvodai élet játékos, élmény alapú világába.

3.10. Egyéb foglalkozások

A mindenkori lehetőségek, és a szülők igénye alapján különböző egyéb foglalkozásokat biztosítunk a gyermekeknek, amelyeket külső szakemberek és óvodapedagógusaink tartanak. Az adott nevelési évben kínálgató lehetőségekről az első szülői értekezleten kapják meg a szülők a tájékoztatást. Ezek a szolgáltatások a Hajdúszoboszlói Önkormányzat, mint Fenntartó számára kiadásokat, plusz költségeket nem jelentenek.

4. SIKERKRITÉRIUMOK

(a fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére)

4. 1. Egészséges életmód területén

1. Önállóan használja a WC-t.
2. Önállóan kezét mos, szükség szerint használja a körömkefét.
3. Önállóan fogat mos, a fogápoló szereket tisztán tartja.
4. Vigyáz a mosdó rendjére, igénye van rá.
5. Szükség szerint használ zsebkendőt.
6. Szokásává válik a rendszeres, gondos tisztálkodás.
7. Az időjárásnak megfelelően, önállóan helyes sorrendben öltözik, vetkőzik.
8. Önállóan, kulturáltan étkezik.
9. Biztonságosan használja az evőeszközöket.
10. Ügyel saját személye és környezete rendjére.

4. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés területén

1. Ragaszkodik társaihoz a csoportban dolgozó felnőttekhez.
2. A tevékenységekben együttműködik társaival, és a felnőttekkel.
3. Elfogadja az adott tevékenység által megkívánt magatartási formát.
4. Képes konfliktushelyzetben társaival egyezkedni.
5. Érdeklődik társai iránt, meghallgatja őket.
6. Az óvodai élet szokásait, szabályait betartja.
7. Együtt érez társaival, képes a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
8. Kialakul feladattudata, a vállalt feladatért felelősséget érez.
9. Érzelmileg és értelmileg elfogadja, megéri és követi az óvónő kéréseit.
10. Képes szükségletei kielégítését késleltetni.

4. 3. Anyanyelvi nevelés területén

1. Folyamatos, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát beszédében.
2. Udvariassági kifejezéseket használ.
3. Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.
4. Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
5. Igényli a társakkal és felnőttekkel a beszélgetést.
6. Türelmesen végig hallgatja társait, és a felnőtteket.
7. Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését.
8. Szívesen bekapcsolódik az anyanyelvi játékba.
9. Az illemszabályokat korának megfelelően alkalmazza.
10. Beszédét megfelelő metakommunikáció kíséri.

4. 4. Játék területén

1. Játéka nyugodt, elmélyült.
2. Játékhelyzetben újra alkotja a felnőttek tevékenységét, kapcsolatait.
3. Társaival játék során cselekvéseit összehangolja.
4. Alkalmazkodik a játék szabályaihoz.
5. Elfogadja és megérti játszótársai elgondolását.
6. Le tud mondani egy-egy kedves játékszeréről.
7. Játék során szabályokat alkot.
8. Képes szerepjátékok megszervezésére, az ahhoz szükséges játékszerek kiválasztására.
9. Képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására.
10. Játékához eszközöket készít.

4. 5. Mese-vers területén

1. Szívesen mesél, versel.
2. Gondosan bánik a könyvekkel.
3. Figyelmesen, csendben végig hallgatja a mesét, verset.
4. Néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni.
5. Várja, igényli a mesehallgatást.
6. Tud történeteket kitalálni, elmondani, befejezni.
7. Felismeri a mese és valóság közötti különbséget.
8. Képes azonosulni a mesehősökkel.
9. Képes önálló mesemondásra.
10. Bábozással, dramatizálással megjeleníti a mesét, történetet.

4. 6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc területén

1. Élvezettel hallgat zenét.
2. Tud néhány mondókát, dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni.
3. A különböző mozgásokat, táncmozdulatokat társaival együtt esztétikusan végzi.
4. Tud élvezettel, irányítás nélkül néhány dalos játékot játszani.
5. Tud dallam-és ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni.
6. Látható, hallható jelre tud dallamot bújtatni.
7. Felismeri a halk-hangot, és tud halkan, hangosan énekelni, beszélni.
8. Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést, a dal ritmusát ki tudja emelni a dalból.
9. Megkülönbözteti a gyors-lassú tempót, érzékelteti többféle formában.
10. Képes hangok, hangszínek, hangszerek hangjának felismerésére.

4. 7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka területén

1. Örömmel saját kezdeményezésére ábrázol.
2. Képpalkotásában kifejezi gondolatait, élményeit.
3. Ábrázolása változatos színhasználatot és tagoltságot mutat.
4. Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.
5. Téralkításában, építésében másokkal együttműködő.
6. Tud különféle technikákkal képet alkotni, a technikát a rendelkezésre álló anyagokból megválasztani.
7. Díszítő tervező feladatokat változatos színekkel, rajzolással, festéssel, papírmunkával megold.
8. Forma ábrázolása változatos, részletező.
9. Készség szinten használja az ábrázolás eszközeit.
10. Önállóan készít játékot, kelléket, ajándékot.

4. 8. Mozgás területén

1. Kialakul nagymozgása, finommozgása, egyensúly érzéke.
2. Mozgása harmonikus, összerendezett.
3. Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban.
4. Tud a térben tájékozódni, ismeri az irányokat.
5. Állóképessége, terhelhetősége korának megfelelő.
6. Tud néhány mozgásos játékot irányítás nélkül játszani.
7. Versenyjátékokban betartja a szabályokat.
8. Mozgásos játékok során megnyilvánul felelősségérzetük, segítőkészségük, kudarcűrő képességük.
9. Ismeri a testnevelés eszközeinek nevét a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket.
10. Viselkedésében megfigyelhetők a sportszerűség jelei.

4. 9. Külső világ tevékeny megismerése területén

1. Tudja nevét, születési helyét, idejét, lakcímét, szülei, testvérei nevét.
2. Környezetében jól tájékozódik, magabiztosan mozog, ismeri a környezetében élő állatokat azok gondozását, védelmét.
3. Ismeri és alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Használja a térbeli viszonyokat jelentő névutókat.
4. Ismeri a testrészeket, érzékszerveket azok funkcióját, védelmét, ápolását, ismeri a tárgyak térbeli kiterjedését, méretét kifejező elnevezéseket. Tér és síkbeli alakzatokat másolással képes építeni.
5. Figyel a természet jelenségeire, történések okaira, kísérletezik, felismer és megnevez 2-3 sík és térmértani formát. Tud összehasonlításokat végezni, felismeri az azonosságot, különbséget.
6. Információkat gyűjt a környezetéből, a felfedezés vágya hajtja, képes a halmazokat különböző szempontok szerint szétválogatni, sorba rendezni.
7. Ismeri az egészséges életmód alappilléreit.
8. Ismeri az ünnepekhez kapcsolódó hagyományokat, népszokásokat.
9. Kialakulóban vannak a természeti és társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez szükséges magatartásformák, valamint elemi fogalmi gondolkodása.
10. Tárgyakat meg tud számlálni 10-ig, ismeri a sorszámneveket. Tud bontani 10-es számkörben, ismeri a több, kevesebb, ugyanannyi kifejezéseket. Ismeri a pár fogalmát, tud párosítani 10-es számkörben.

4. 10. Munka jellegű tevékenységek területén

1. Szívesen vállal megbízásokat.
2. Aktívan részt vesz a teremrendezésben, ágyazásban.
3. Ügyel önmaga és környezete rendjére, tisztaságára.
4. Önállóan elvégzi a naposi teendőket.
5. Igényli a tágabb környezet ápolását, védelmét.
6. Szívesen segít társainak és a kisebbeknek.
7. Közreműködik a tevékenységekhez szükséges eszközök kiosztásában, elrakásában.
8. Felismeri munkájának a környezetre gyakorolt hatását.
9. Munkájában kitartó, kötelességtudata kialakulóban van.
10. Megbecsüli a felnőttek és társai munkáját.

5. A NEVELÉS TERVEZÉSE, SZERVEZÉSI KERETEK, DOKUMENTÁCIÓ RENDJE

Óvodánkban a nevelés, a jóváhagyott óvodai pedagógiai program alapján történik, és a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében valósul meg. **Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő kezdeményezések /foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus, szakember irányítja intézményünkben.**

Az óvodai nevelés céljának eléréséhez **a pedagógiai ráhatások egész rendszerét kell megtervezni.** Az óvodai élet szervezésében **a gondozásnak kiemelt szerepe** van, az óvónő, a pedagógiai asszisztens és a dajka a gondozás során is nevel, segíti önállóságuk fejlődését, építi kapcsolatait a gyermekkel.

A nevelés alapvető eszközeinek – játék – munka – tanulás – az életkorhoz és az egyéni adottságokhoz igazodó differenciált alkalmazása az óvónő részéről **a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolását, elemzését és tervezését követi.**

Ennek során:

- az óvodai nevelés több éves folyamatában egymással szorosan összefüggő és egymásra ható nevelési feladatokat kell megoldani,
- a nevelési feladatok egymásra épülnek, csupán egymás közti arányai változnak,
- a nevelés folyamatában kialakuló szintek nem statikusak, állandóan változnak, a gyermek fejlődését jelzik, egyben további fejlődésének kiindulópontjai is,
- a testi és pszichikai fejlődés szervesen összefügg, és kölcsönhatásban van egymással,
- az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző, valamint ugyanannak a gyereknek fejlődési dinamikája a különböző területeken más és más lehet,
- az óvodai élet folyamatában számolnunk kell előre nem látott nevelési helyzetekkel,
- tervezésnél nem az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt.

5. 1. Csoportszervezés

Az óvodai felvételtől az igazgató dönt, a gyermekek csoportba való beosztásáról az **tagintézmény igazgató dönt**, a szülők és óvodapedagógusok véleményének, valamint a közoktatási törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

Intézményünkben **vegyes csoportokat** (ahol szülői kérésre lehetőség nyílik a testvérek együttnevelésére is) és **homogén csoportokat szervezünk.**

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat lehetőleg **ugyanaz az pedagógus páros és dajka** nevelje óvodába lépéstől az iskolakezdésig.

Hisszük, hogy a program hatékonyságát nem a csoportszervezés, hanem sokkal inkább a pedagógusok felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, együttműködő képessége, helyzet felismerése, azaz egész egyénisége **határozza meg**.

Törekszünk a köznevelési törvény által előírt csoportlétszámok megtartására. Megvalósítjuk a **kiemelt figyelmet igénylő és a hazájukat elhagyni kényszerülő** gyermekek integrált nevelését is. Gyógypedagógiai fejlesztő csoportjaink gyermekei minden esetben szakértői véleménnyel rendelkeznek.

5. 2. A nevelés időkeretei

A nevelés időkereteinek céltudatos megtervezése a gyermekek optimális életrendjét jelenti. A **napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket** a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek/ kezdeményezések tervezésével és szervezésével **a gyermekek egészséges fejlődéséhez**. Nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezetet teremt számukra.

A **napirenden belül a legtöbb időt** a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a **szabad játék kapja**, igazodva a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez. A tagintézményekben a csoportok napirendjének kialakításában meghatározó szempont a **folyamatosság és a rugalmasság biztosítása**. Igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek **egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra és igényekre** is. A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható az életkori sajátosságok, a körülmények, az évszakok, a váratlan események hatására.

Az óvodák nyitva tartása:

Hétfőtől – péntekig **napi 11 óra, 6⁰⁰ – 17⁰⁰ óráig**.

Időkeret	Tevékenységek
6.00-7.30	Gyermekek fogadása az ügyeletes csoportszobában. Szabad játék lehetőségének biztosítása.
7.30-12.00	Beszélgetés, szabad játék a saját csoportszobában. Részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján. Testápolási tevékenységek, folyamatos tízórai. Kötetlen, kötött, párhuzamos komplex tevékenységek: - Verselés, mesélés, - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, - Mozgás, - A külső világ tevékeny megismerése - Munka jellegű tevékenységek - A tevékenységekben megvalósuló tanulás - Gyógytestnevelés, egyéni fejlesztések – részképességek fejlesztése, logopédiai foglalkozás, mikro csoportos foglalkozások gyógypedagógusi, pszichológusi segítség szabadban, udvaron: - Mindennapos mozgás, edzés. - Séta, megfigyelések, kerti munkák. - Udvari játékok.
12.00 – 13.15	Testápolási tevékenységek, ebéd

13.15 – 15.00	Pihenés, altatás mesével, altatódallal. Folyamatos ébredés.
15.00 – 17.00	Testápolási tevékenységek, uzsonna. Játék a csoportszobában vagy a szabadban. Egyéni fejlesztések, mikro csoportos foglalkozások. Egyéb szolgáltatások

A **heti rend** a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a **rendszerességet**, a nyugalmat **segíti elő az óvodai csoportokban**.

A heti rend összeállításánál arra ügyelünk, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvalósítására.

A heti rendet befolyásoló **tornaszoba beosztást** a tagintézmény igazgatók koordinálják és véglegesítik.

A **heti rendet** szeptember 1.-től június 15.-ig terjedő időszakában a fentiek szerint, a gyermekek biológiai (életkor, alvás-, mozgásigény, ebéd rendszeres időpontja), társas szükségleteit szem előtt tartva alakítják ki az óvodapedagógusok.

A **nyári időszakra tartalmas, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó**, gondosan megtervezett napirend szolgál. Az óvodapedagógusok megteremtik a feltételeket és a lehetőséget, hogy a gyermekek az évszak örömeit szabadon élvezzék, miközben változatos tevékenységeket biztosítanak számukra.

5. 3. Az óvodapedagógus feladatai a csoportnaplóval kapcsolatban

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. Óvodáinkban az óvónők hetes, illetve kéthetes váltásban dolgoznak, a tervezés közös feladatuk, melynek **alapdokumentuma a csoportnapló**.

A **csoportnaplót a tagintézmények az oviKRÉTA online felületén vezetik. Egységes követelmény, hogy a törvényesen előírt tartalmi elemeket minden csoportnaplónak tartalmaznia kell.**

A tervezést az éppen délelőttiésként dolgozó óvónők végzik, módszertani szabadságukat felhasználva arra, hogy az időtartamot úgy határozzák meg, hogy az aktuális témakör feldolgozásához elegendőek legyenek, de minimum 1 hétben gondolkodjanak.

A csoportnapló tartalmazza:

- a gyermekek adatait,
- a nevelés tervezését,
- a tanulás tervezését,
- az értékelést,
- napirend,
- heti rend,
- szülői értekezletek,
- ellenőrző látogatások
- szervezési feladatok,
- feljegyzések a csoport életéről

A tanulás tervezésénél a **komplexitás a meghatározó**, melyhez keretet az évszakokhoz, ünnepekörökhöz, hagyományokhoz, a gyermekek érdeklődési köréhez, helyenként az őselemekhez

való kapcsolódás ad. Az óvodai tevékenységek megszervezésénél maximálisan **biztosítjuk a gyermeki jogokat, figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit.**

Mindezek kielégítésére indirekt, a **gyermeki aktivitást biztosító módszereket** alkalmazunk, fő tevékenységüket, a játékot tekintve kiindulópontnak.

A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógus olyan légkört és feltételeket biztosít, ahol a gyermekek felszabadultan tevékenykedhetnek és választhatnak a lehetőségek közül.

A szabad játék és tevékenységválasztás tiszteletben tartása mellett **az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét.** A spontán, a szabad játék kereteiben végzett **mozgásos tevékenységeket** tudatos mozgásfejlesztés célzattal kiegészítjük irányított mozgásos tevékenységekkel, kötött formában, melyek lehetőséget adnak a differenciálásra.

6. ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, HAGYOMÁNYOK, JELES NAPOK

Az ünnepek, ünnepélyek jelentős események az óvoda életében. **A közös élmény erejével hatnak a gyermekekre, erősítik a közösséghez való tartozás érzését,** megerősítik a hagyományokat, és közel hozzák a tágabb és szűkebb környezet jelentős eseményeit. **Az óvodai élet szokásai, hagyományai és ünnepei mással nem helyettesíthető érzelmi élményre, átélésre,** gazdagon motivált sajátos tevékenységekre **biztosítanak lehetőséget.** A közös készülődés, tervezgetés, a holnap öröme távlatot jelenthet gyermekeink számára. Az ünnepi előkészületek rengeteg tevékenységre, ötletek kidolgozására, önálló elképzelések megvalósítására nyújtanak alkalmat. **Az előkészület a csoportokon belüli közösségi érzés, az együvé tartozás élményének megélését biztosítja.** Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplőbe öltözött gyermekek, felnőttek és vendégek. **Fontos, hogy az ünnep ritka, kiemelkedő alkalom maradjon.** Bármilyen formában és bármilyen tartalommal ünneplünk, **mindig a gyermek legyen a középpontban.** Csak azt ünnepeljük, ami közel áll a gyermekekhez, aminek érzelmi töltése az ünnep lényegét érezteti meg a gyermekekkel. Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a neveléshez. **Az óvodai ünnepek előkészítése a szülőkkel való párbeszéd és szoros együttműködés fontos színterei.** Az ünnepek a legjobb lehetőséget nyújtják az óvodában a sajátos, egyéni arculat megteremtésére és megmutatására. Az ünnepek, jeles napok, néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek megszervezése az óvodák sajátos feladatai között szerepelnek.

6. 1. Ünnepek a gyermekcsoportokban

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

- Minden csoportban hagyomány a gyermekek köszöntése **születésnapjukon, névnapjukon.** A köszöntés minden csoportban másképp zajlik, az ott kialakított szokásnak megfelelően.
- Valamennyi csoportban versekkel, dalokkal köszöntik a **Mikulást.**
- Az **Anyák napi köszöntés** a csoportokban meghitt, bensőséges hangulatban történik.
- **Gyermeknap** alkalmából az óvodapedagógusok a szülők segítségével színes programokat szerveznek a gyermekek számára.
- **Nagyok búcsúja** minden nevelési évben megszervezésre kerül az óvoda hagyományának megfelelően.

Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek

- Az **adventi és karácsonyi ünnepre** a gyermekek a csoportjukban, hetekkel előtte készülnek. **Célunk az ünnepi hangulat megteremtése, az óvodai környezet esztétikai élményt adó átrendezése, díszítése.** Gyermekek és felnőttek egyaránt készülnek versekkel, énekekkel, mellyel hozzájárulnak a Karácsonyváras meghitt hangulatához.
- A **farsangot** minden csoport hagyományának megfelelően rendezi.

- A húsvéti népszokások tovább élését segítjük elő az ünnepi előkészületekkel: locsoló vers tanulása, tojásfestés, húsvéti dekoráció készítése.
- *Szükséges a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek részére a saját (fontosabb ünnepeik, esetleg hagyományaik) megemlézése.*

Nemzeti ünnepeink

A nemzeti ünnepeinkről történő megemlékezés csoportszinten történik a gyermekek életkorának és fejlettségének figyelembevételével. Megérezzük az ünnepi hangulatot, amely később alapja lesz a mélyebb tartalom megértésének, és hozzájárul a **nemzeti identitástudat** kialakításához. **Március 15-én** alkalmat teremtünk a hazaszeretet érzésének közvetítésére, felkeressük a városi köztéri ünneplő helyeket, ahol elhelyezzük a közösen készített zászlókat.

7. A NEVELŐ - FEJLESZTŐ MUNKA MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE, ELVEI

A nevelő-fejlesztő munka mérésének, értékelésének célja:

*A fejlesztő folyamat szakszerű ellenőrzése és értékelése az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig. A mérés, értékelés segítségével **kapunk visszajelzéseket a gyermekek előre haladásáról, nevelőmunkánk eredményességéről, az esetleges hiányosságokról.***

Az **értékelés** nem csupán tényfeltáró tevékenységet jelent, hanem olyan eszköz, amely folyamatokat, **változásokat indukálhat** mind az egyénben, mind a szervezetben. A tények minél objektívebbek, annál alkalmasabbak munkánk folyamatos javítására.

A **mérés azt szolgálja, hogy** a pillanatnyi állapotnak megfelelően **kijelölhessük a fejlesztés fő irányvonalait**. A hangsúly a nevelőmunka fontosságán van. A megismételt vizsgálat eredményéből vonhatjuk le azt a következtetést, hogy az elmúlt időszakhoz képest a gyermekek neveltségi szintjében milyen változás következett be. Az értékelésnél nem hagyható figyelmen kívül, hogy a személyiségfejlődésben **különbségek vannak az egyes gyermekek között**.

Ahhoz, hogy objektív tényekhez jussunk, az óvodában is **szükség van olyan eszközökre, módszerekre, melyek által számszerűsíthető adatokat kapunk**. Az óvodai nevelőmunka eredményessége szempontjából **fontos, hogy pontos ismeretekkel rendelkezünk a gyermekek fejlettségét, készségét, képességét illetően, a gyermek önmagához képest való fejlődéséről**.

7. 1. A programhoz kapcsolódó mérőeszközök

A Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Pedagógiai programjában meghatároztuk a **sikerkritériumokat – a fejlődés várható jellemzőit az óvodáskor végére**. Az ehhez képest elért szintet számszerűsíthető formában, hozzáadott értéket kimutatva készítjük el az óvodákban.

Minden tagintézmény az oviKRÉTA felületen található „gyermek fejlődésének nyomon követése”- ben meghatározott szempontok szerint értékeli a gyermekeket. Emellett a programjához illeszkedő mérőeszközét használhatja még, egyfajta megerősítésként.

A mérést évente kétszer végezzük, az oviKRÉTA felületen el is mentjük, nyomtatjuk vagy online lehetőséggel ismertetjük a szülőkkel. A tagóvodák a saját mérésük által kapott mutatókat az egyéni fejlettségmérő lapon rögzítik. A fejlettségmérő lapok kitöltése, csak akkor válik méréssé, ha azokról adatokat képezzünk, és azt feldolgozzuk.

7. 2. A mérés során keletkező dokumentáció felhasználása

A mérés során keletkezett eredmények dokumentálásra kerülnek, melyeknek több szempontból is fontos a felhasználása:

Óvodapedagógus számára	A szülő számára	Óvodák számára
Az óvónő a kapott eredmények alapján „egyénre” tud tervezni.	Információhordozó. A szülő leírva látja gyermeke fejlettségi szintjét fontosabb területeként.	A fejlődési szintek diagnosztizáló vizsgálatával képet kapunk a fejlesztő tevékenység hatékonyságáról.
Az eredmények újabb mérések adataival bizonyítják a változásokat.	Ez a tájékoztatás az óvodai együttműködés gerincét képezi.	Szakemberek együttműködésének eredményességi mutatója is.

Az óvodában javasolt mérési módszer a **megfigyelés**.

A mérések a **gyermeki személyiség fejlődésének minden területét felölelik**. A hangsúly és a képességek csoportosítása a tagintézmények helyi pedagógiai gyakorlatainak sajátosságai szerint változnak.

Az óvodapedagógus feladata, hogy a helyi mérési rend alapján a megfigyelés eredményeit rögzítse, annak eredményéről tankötelesek esetén a szülőket félévenként tájékoztassa. Az oviKRÉTA összefoglalja, melyet a szülő a felületen (és nyomtatott formában) meg is tekinthet. A gyermekekről történő megfigyelések, **mérések eredményeinek ismeretében az óvodapedagógusok támaszt nyújtanak a részképeség-gyengeségekkel küzdő, valamint hátrányos/halmazottan hátrányos helyzetű, SNI gyermekek részére egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztőfoglalkozások keretében.**

Az egyéni fejlesztési terveket a fejlődési naplóban rögzítjük.

7. 3. A fejlődés nyomon követése

A gyermekek és körülményeik megismerése a beiratkozást követően szülői igény szerint, **családlátogatással** történik óvodáinkban. Az óvodapedagógusok a szülőkkel egyeztetett időpontban, az erre igényt tartó családoknál tesznek látogatást.

Ezt követi az **anamnézis** felvétele, ami az óvodába kerülés előtti időszakot tárja fel a gyermekek fejlődéséből a pedagógusok számára, mely a szülők részéről önkéntes alapon történik.

A gyermekek fejlődését az oviKRÉTA felületen rögzítjük Amennyiben a gyermek valamelyik szakszolgálat által készített szakvéleménnyel is rendelkezik, úgy ez a dokumentum is feltöltésre kerül az oviKRÉTA felület „egyéb csatolt iratok” részébe.

A gyermekek **után követését az iskolában is folytatjuk**, ennek különböző formái vannak: első osztályosok meglátogatása, iskolai programok látogatása (tankötelesek, óvodapedagógusok), közös ünnepek, játékos vetélkedők, tanítók és óvodapedagógusok neveléssel foglalkozó közös fórumai.

8. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT ÓVODAI NEVELÉSE

8. 1. Általános elvek, célkitűzések

Az Alapító okiratban a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelését integráltan, a Napocska és a Szákszorszép csoportokban a szakértői vélemény szerint lokálisan szegregáltan vállaljuk fel.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez szükséges feltétel a gyógypedagógus, **akinek szakirányú végzettséggel kell rendelkeznie.**

Sajátos nevelési igényű gyermek: az a különleges bánásmódos igénylő gyermek, aki a Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

Célunk: *olyan nyugodt, harmonikus, biztonságot adó környezet megteremtése, ahol természetessé válik a gyermekek között személyiségük különbözősége, a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése. Kapják meg a különleges figyelmet, egyéni bánásmódot, speciális módszertani megközelítést.*

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszer minden esetben a gyermekek állapotából fakadó **egyéni szükségletek** határozzák meg. Lehetőségek függvényében biztosítjuk a speciális eszközöket, pedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs ellátást és foglalkozást melyre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz a gyermek optimális fejlődése érdekében.

Az óvodában történő együttnevelés (integrálás) minden esetben egyéni döntést, szakértői véleményezést igényel, melyben esetenként szükséges a fenntartó jóváhagyó támogatása.

Alapelvünk:

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint – a különleges bánásmódot igénylő gyermeknek – joga, hogy állapotának megfelelő rehabilitációs és fejlesztésben részesüljön.

Valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem **a többi gyermek között**, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.

A gyermekek mindenekfelett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló **segítséget megadjunk** a gyermekeknek személyiségük kibontakoztatásához, képességeik fejlődéséhez.

Az integráció feltételei

Az együttnevelés megvalósításában érvényesül **a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet** és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében résztvevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az **együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus:**

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermekek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek fogyatékoságának, autizmus spektrumzavarának, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező **szakirányú végzettségű gyógypedagógus** az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltozásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd) eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségeiről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában.

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák – a köznevelés – fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint – vehetik igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó **gyógypedagógia hálózat** működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

8. 2. Habilitációs, rehabilitációs tevékenység

Az egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs tevékenység olyan team –munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg (speciális végzettségű szakemberek, Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei és a fejlesztésében résztvevő óvodapedagógusok), mely az egyes gyermek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárás, időkeret, eszköz, módszer, terápia alkalmazását teszi szükségessé.

A rehabilitáció, rehabilitáció egyéni és/vagy kiscsoport fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia.

Intézményünkben a fejlesztő pedagógusok aktívan segítik a fejlesztőmunka hatékonyságát.

Koordinálják és segítik az SNI-s vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek mindennapi óvodai foglalkoztatását, a fejlesztés tervezését és a kötelező adminisztrációt. Egyes dokumentumokat az oviKRÉTA felületre is feltöltik.

A **Pedagógiai Szakszolgálat** szakemberei rendszeresen szűrik a gyermekeket (fejlettségi szintmérés, logopédia), segítik a gyermekek ellátását megbízási szerződéssel.

Szükség esetén tájékoztatást és tanácsot adnak a gyermek pedagógusának, figyelemmel kísérik a gyermek fejlődését, közvetlenül foglalkoznak a gyermekkel.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztéséhez a **szakvéleményben foglaltakat** kell alapul venni az óvodai nevelés során is.

Egyéni elbírálás alapján mérlegeljük a gyermek felvételét, a személyi ellátottság figyelembe vételével, szakemberek biztosításával.

8. 3. Sérülés specifikus fejlesztés az óvodában

- **Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek:** óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb környezet minél sokrétűbb megismertetése.

Az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerztetése, a tanult mozgás alkalmaztatása. Az óvodában igyekszünk biztosítani a megfelelő mozgás – és étletteret, az ehhez szükséges

eszközöket (beszerzése a mindenkori költségvetés függvénye), szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét.

A mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

- **Látássérült gyermek:** minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

E tevékenységeket a látási kontroll hiányosságai akadályozzák.

Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret és a higiéné igénye.

Figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségekre. A biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz és széles körű érzékeltetéshez kötötten valósítható meg. Megfelelő tárgyi és személyi ellátottság szükséges optimális fejlesztésükhöz.

- **Hallássérült gyermek:** a nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült gyermekek - további speciális segítséggel - halló társaikkal együtt tudnak részt venni az óvodai nevelésben.

Óvodai nevelésünk központi feladata a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az egész napi tevékenységbe beépül.

A szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermeket. Teljesítményét döntően befolyásolja intellektusa, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvi akadályozottsága.

- **Enyhén értelmi fogyatékos gyermek:** fejlesztésükben meghatározó a nem fogyatékos óvodáskorúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket az ép közösség közvetít. Az integrált óvodai nevelés keretében gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről. Az enyhe értelmi fogyatékos övezetbe sorolt gyerekek felvételének megtagadása abban az esetben lehet szakmailag indokolt, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget a gyermek - vélhetően csak az elkülönített nevelés keretében biztosított - intenzív gyógypedagógiai fejlesztés mellett éri el (Liget Óvoda).

- **Középsúlyos értelmi fogyatékos gyermek:** a kislépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe véve olyan képességfejlesztést kell megvalósítani, mely kellő időt, alkalmat biztosít: az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére. A minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére, a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére, a grammatikai rendszer kiépítésére.

Az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására, az adekvált játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.

Kiemelt szerepe van a kialakításnál a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért egyszerű verbális utasításnak, az zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek.

- **Beszédfigyelmetlen, (nyelvfejlődési és beszédzavar) gyermek:** szenzoros, motoros, vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslalia, súlyos orrhangzósság stb.) illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik.

Megnyilvánul az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje, a beszédszervek gyengesége, a tiszta ejtés hiánya, a szegényes szókincs, a disgrammatikus, az utánzóképeség gyengesége.

Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése, a speciális terápiák alkalmazása (pl. grafomotoros fejlesztés) segít az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

- **Autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek:** felvételük egyéni elbírálás alapján történik.

Az autizmus–spektrumzavarokat a szociális, kommunikációs speciális kognitív készségek minőségi károsodása jellemzi. Kifejezett a szociális készségek területén tapasztalható kognitív deficit, károsodott kommunikáció, a rugalmas viselkedésszervezés sérülése és az egyenetlen képesség-profil. **Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képesség mérés.**

A fejlődés devianciájának enyhítése, a kóros viselkedés kialakulásának megelőzése szükség esetén korai elemi készségek kialakítása (szobatisztaság, rágás, önkiszolgálás). A korai kognitív fejlesztés egyéni tervek alapján épül be óvodai nevelésükbe.

- **A fejlődés egyéb pszichés zavaraival küzdő gyermekek:** Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

A fejlesztő foglalkoztatás a Pedagógiai Szakszolgálat irányításával az óvodai nevelés keretében valósítható meg.

A szakértői bizottság feladata annak megállapítása, hogy a gyermek BTM nehézséggel küzd, ennek alapján szakvélemény készítése, valamint a gyermek fejlesztő foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával.

A szakvéleményezésen kívül segítséget nyújt a gyermek óvodai neveléséhez, ha a gyermek egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja.

8. 4. Együttnevelés szervezése

Minden gyermek más, ezért a szemlélet és gyakorlat alapja a differenciálás, amely részben az óvodapedagógus, részben más szakemberek által nyújtott speciális bánásmóddal egészül ki. Az együttnevelés során az a célunk, hogy az emberek (gyermekek) közötti különbségeket tudatosítsuk, a különbségből adódó előnyöket és hátrányokat megismertessük, a másság elfogadását megalapozzuk a hátrányokat csökkentjük. .

- A sajátos nevelési igényű gyermeknek ugyanazon dolgokra van szüksége, amire a többieknek: szeretetre, tanulásra, összetartozás érzésére, tapasztalásra, fejlődésre.
- Leginkább ő maga tudja megmutatni, hogy mire van szüksége és mire képes.
- Joga hibázni, tévedni akár csak kortársainak.
- Joga van saját életéhez és tisztában lennie saját lehetőségeivel.

9. TEHETSÉGGONDOZÁS AZ ÓVODÁBAN

Az óvodáskorban konkrétan körvonalazható, kimutatható tehetségről nem beszélhetünk, **inkább ígéretes képességekkel rendelkező** gyermekeket nevelünk. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a tehetséges óvoda **elsősorban gyermek**. Az óvoda fontosnak tartja, hogy megteremtse azt a feltételrendszert ahol minden gyermek az egyéni képességeinek, készségeinek megfelelő fejlesztésben részesülhet, figyelembe véve a játék elsődlegességét.

Célja:

A kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, képességeik fejlesztése, személyiségük optimális fejlesztése.

Feladat:

- felismerni a tehetségígéretek,
- a kreatív gyermeket és megjelenési formáit,
- ösztönözni, motiválni kreativitásukat egyéni bánásmód keretén belül, speciálisan fejleszteni
- kielégíteni szükségleteiket, megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági és egyéb speciális igényeit
- élmény dús környezet biztosítása, amelyben szabadon szárnyalhat a gyermeki kreativitás
- a gyermekek önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek erősítése
- óvodánkban a kreatív tehetségígéretes gyermekek fejlesztése két síkon történik óvodai csoportjainkban napi tevékenységekbe ágyazva és kiscsoportos fejlesztő tehetséggondozó foglalkozások keretében.
- a tehetségígérteteket gondozó műhely 5-6-7 éves korú gyermekek számára biztosítja a képességfejlesztést,
- a tehetséggondozó műhely működtetése
- szülőkkel való megbeszélés után a gyermeknek lehetőséget biztosítunk abban a műhelyben, amely területen ígéretesnek bizonyult
- a műhelyek vezetését felkészült óvodapedagógusok végezzék,
- a műhelyekben az erős oldal erősítése által próbáljuk a gyengébb oldalt is fejleszteni.

Tehetségműhelyek

2012-ben **Tehetségponttá váltunk**. A tehetséggondozó munkához szükséges képzéseken való részvételt elindítottuk, biztosítottuk, kidolgoztuk tehetséggondozó rendszerünket és az intézmény óvodáiban tehetséggondozó műhelyeket működtetünk, mindig az aktuális lehetőségeket figyelembe véve.

2015-ben **Akkreditált Tehetségponttá** váltunk.

10. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

A többször módosított 1997. évi XXXI. Törvény értelmében a gyermekek védelme az intézmény minden dolgozójának kötelessége.

Fontosnak tartjuk, hogy segítő közreműködésünkkel minden családban nyugodt légkörben nevelkedjenek a gyermekek.

„A gyermekek legfőbb joga, hogy gyermekéveit gyermekként élje meg. A felnőttek pedig legfőbb kötelessége, hogy ezeket a gyermeki jogokat felismerje, elfogadja és saját szülői, nevelői, gondozói minőségében ezeknek az érvényre jutását teljes erejével támogassa.”

/ Gyermeki jogok Konferenciája, Debrecen, 1993. október 8. /

Az óvodapedagógusok alapvető feladata, hogy maximálisan biztosítsák a gyermekek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot. Nevelőmunkánkban mindig figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális hátterét, **segítjük a gyermeket tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.** A preventív gyermekvédelem fontos mozzanata a pedagógus és a gyermek folyamatos, személyes kontaktusa.

Migráns gyermekek nevelése esetén biztosítjuk az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Gyermekvédelmi munkánk célja:

- a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése,
- esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára,
- hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítése, fejlesztése,
- az intervenciós gyakorlat kialakítása a családok segítésében,
- magatartászavaros gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodai közösségekbe,
- a kommunikációs zavarokkal küzdő és beszédhibás gyermekek beszédállapotának javítása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése – szakemberek segítségével, lehetőleg integrált formában –, melynek eredményeként jussanak fejlődésük optimális fokára,
- kölcsönös bizalom az együttműködés kialakítása a szülőkkel,
- legyen természetes a különbözőség elfogadása a gyermekeink, az óvoda dolgozói és a szülők körében,
- a segítő hálózattal (szociális háló) való hatékony együttműködés,
- a tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása,
- a praktikus ismeretek elsajátítása,
- a mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása.

Hátrányos helyzetű (67/A. §- (1) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám **alacsony iskolai végzettsége**, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres

gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

- a szülő vagy a családba fogadó gyám **alacsony foglalkoztatottsága**, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek **elégtelen lakókörnyezete**, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a **nevelésbe vett** gyermek,
- az **utógondozói ellátásban részesülő** és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a **gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.**

A hátrányos és halmazottan hátrányos, valamint veszélyeztetett helyzet okai lehetnek:

- alacsony jövedelemszint,
- tartósan fennálló súlyos egészségügyi probléma,
- rendezetlen lakásviszonyok,
- szülők közötti konfliktus, válás (labilis családi környezet),
- munkanélküliség,
- nevelési hiányosságok,
- devianciák a családban (italozó szülők, bűnöző családi helyzet, gyermekek érzelmi és fizikai bántalmazása),
- szülők alacsony iskolai végzettsége.

A gyermekek hátrányos, halmazottan hátrányos helyzetére utaló jelek:

- magatartás zavar,
- képességbeli elmaradás,
- kommunikációs zavar,
- beszédhiba,
- pótcselekvések,
- gondozottság hiánya,
- gyakori megbetegedés.
- pszichés zavarok, traumák.

Az óvodapedagógus alapos feltáró tevékenysége után kapcsolódik be a gyermekvédelmi felelős és együttesen döntenek a további teendőkről.

Kompetenciánk: a problémák feltárása, továbbítása /szakembereknek, intézményeknek/, pedagógiai tanácsadás, megbeszélés, meggyőzés.

Óvodánk feltételei a gyermekvédelemre vonatkozóan:

Intézményünk gyermekvédelmi felelőseinek munkáját segíti a városunkban működő

„Veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer” csoportja.

Tagjai: óvodák, iskolák gyermekvédelmi felelősei, óvodapszichológus a Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusa, a gyermekjóléti szolgálat pszichológusai, gyógypedagógusa, a családsegítő szolgálat családgondozói, védőnők, a polgármesteri hivatal részéről a hatósági iroda vezetője, jogásza, a rendőrség részéről a gyermek és ifjúságvédelemmel foglalkozó iroda dolgozója.

A csoport éves munkaterv szerint működik.

Kéthavonta egy alkalommal **beszélnek meg a problémákat**, amennyiben azonnali megoldást igénylő eset következik be, azonnal felveszik a kapcsolatot. A hátrányos helyzet tartós fennállása veszélyeztetettséget okozhat, ezért fontosnak tartjuk a problémák felismerését, feltárását és a segítségnyújtást.

A Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda tagóvodáinak gyermekvédelmi felelősei megalakították munkaközösségüket, mely évente 2-3 alkalommal munkaközösségi foglalkozást tart. Feladatuk a törvényi változások követése, közös értelmezése, aktuális feladatok egyeztetése.

A gyermekvédelmi munkaközösség éves munkaterv szerint működik, ennek elkészítése és értékelése szakvizsgázott gyermekvédelmi felelősünk, a munkaközösség vezetőjének feladata.

Gyermekvédelmi feladatok:

A megelőzés feladatai:

- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel, együttműködés a gyermekek fejlesztésében,
- a rászoruló gyermekek fejlesztése érdekében a kapcsolat felvétele a gyermek fogyatékoságának megfelelő szakemberrel,
- biztonságos, egészséges fejlődést biztosító környezet megteremtése,
- a gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában,
- a családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájutás segítése /étkezési támogatás, esetenként rendszeres szociális segély, nevelési segély, beiskolázási támogatás, óvodáztatási támogatás/,
- együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel: családgondozó szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, hatósági iroda,
- egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása /védőnőkkel, gyermekorvossal, szakorvossal/,
- a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek rendszeres óvodáztatásának segítése, egyéni fejlesztése,

- a fejlődésben, viselkedésben elmaradott, sajátos nevelési igényű gyermekek megfelelő szakemberhez irányítása, hatékony együttműködés az érintett szakemberekkel.

A feltárás feladatai:

- A veszélyeztetettség, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, a problémák feljegyzése a fejlődési naplóban.
- A gyermekek veszélyeztetettségének, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének megkülönböztetése a helyi kritériumok alapján.

A megszüntetés feladatai:

- a gyermek helyzetének lehetőség szerinti javítása,
- az induló hátrányok csökkentése,
- a felzárkóztatás megszervezése, esélyegyenlőség biztosítása,
- együttműködés konkrét esetekben a segítő társszervekkel: családgondozó szolgálat, gyermekvédelmi szolgálat, hatósági iroda,
- segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusának megfelelően: szakszolgálat szakemberei, logopédus, gyógypedagógus,
- a szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltéséhez.

Óvodán belüli tevékenységek, amelyekkel a feladatok megvalósíthatók:

- többszöri családlátogatás, nevelési segítség, tanácsadás,
- a szülőkkel történő megegyezés alapján óvoda-család kirándulás évente egyszer,
- naprakész tájékoztatás a segítség igénybe vételének lehetőségeiről: segély javaslatok, ingyenes ruha akció, étkezési hozzájárulás,
- a szülőkkel való kapcsolattartás: családlátogatás, nyílt nap, fogadó óra, közös programok,
- a gyermekek nevelésének elősegítése céljából ismeretterjesztő előadások szervezése:
- pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus meghívása, szakirodalom ajánlása,
- szülői munkadélutánok szervezése,
- egyénre szabott fejlesztés: tervekészítés, a fejlődés nyomon követése, a szülők figyelmének felhívása a gyermekek fejlődésének sajátosságaira,
- HH/HHH gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása a törvényes előírást követő egyéni fejlesztéssel és annak dokumentálásával,
- személyiség fejlesztő tréningek szervezése az óvoda dolgozóinak.
- sportolási lehetőség az óvodában,
- családi játékos délutánok,
- felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleten, fogadó órákon, írásos tájékoztatón keresztül,
- szülőkkel közös programok

Az éves gyermekvédelmi feladattervet a tagóvodák gyermekvédelmi felelősei készítik el. Minden nevelési év szeptemberében ismertetik és elfogadják a nevelőtestülettel.

A gyermekvédelmi program megvalósításának erőforrásai, feltételei a tagóvodákban:

Személyi feltételek	Gyermekvédelmi felelős megbízása A továbbképzésekbe való bekapcsolódás elősegítése Az óvodában dolgozók rendszeres tájékoztatása e témában a gyermekvédelmi felelős által.
Tárgyi feltételek	Az óvodában egészséges, nyugodt környezet biztosítása. Eszközök biztosítása a gyermekek fejlesztéséhez. Alapdokumentumok: • Jelenleg érvényben lévő gyermekvédelmi törvény és jogszabályok gyűjteménye • A veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működési szabályzata • A gyermekek és az ifjúság helyzete városunkban (a Városi • Képviselő Testület által elfogadott beszámoló) • A jelzőrendszer tanévre szóló Munkaterve • Gyermekvédelmi munkaközösség éves terve • Tagóvodák éves gyermekvédelmi feladatterve • Intézményi Esélyegyenlőségi Terv
Anyagi eszközök	Pályázati lehetőségek kihasználása Alapítványok, gyűjtések és adományozások

A tagóvodák gyermekvédelmi felelősei által készített éves feladattervek intézményünk munkatervének részét képezik, azok értékelésére a tanévzáró értekezleten kerül sor.

Partnereink	Kapcsolattartás módja	Gyakoriság
Gyermekjóléti Szolgálat	Jelzőlap, személyes találkozás	2 havonta, ill. szükség szerint
Gyermekvédelmi Szolgálat szociális munkatársai	Családgondozás, esetmegbeszélés	Szükség szerint
HKSZK és a HEÓ pszichológusa	Jelzőlap, személyes találkozás, közös lebonyolítás	Szükség szerint
Városi Önkormányzat Szociális osztály	Személyes találkozás	Szükség szerint
Járási Gyámhivatal	Segélyakció	Alkalmasszerűen
Pedagógiai Szakszolgálat	Személyes találkozás	Szükség szerint
Védőnői Szakszolgálat	Családgondozás, esetmegbeszélés	Szükség szerint

11. A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS ÉS A TÁRSINTÉZMÉNYEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

11.1. Kapcsolattartás a szülőkkel

Az eredményes partnerközpontú együttműködés során Intézményünk arra törekszik, hogy megismerje a közvetlen partnerek igényeit, elvárásait, és az óvoda alapelveit, céljait, feladatait összehangolja az együttműködés érdekében.

A partnerközpontú óvodai nevelés alapvető feltétele, hogy a szülők és óvodapedagógusok, nevelő-oktató munkát segítő dolgozók között bizalom alapuló együttműködés alakuljon ki. Ennek érdekében határoztuk meg óvodánkban a kapcsolattartás, az együttműködés lehetséges módjait, formáit.

<i>Kapcsolattartási lehetőségek</i>	<i>Feladat</i>	<i>Forma</i>
Óvodai beíratás	A gyermek adatainak felvétele. Ismerkedés az óvodával, óvodapedagógussal. Ismerkedés az óvoda programjával.	Közös beszélgetés, játék, szimbolikus ajándék.
Családlátogatás	A gyermek megismerése közvetlen családi környezetében, tájékozódás a családi nevelés elveiről, szokásairól, az óvodával szembeni elvárásairól.	Közös beszélgetés, ismerkedés a gyermekekkel, szülővel amennyiben a szülő hozzá járul.
Beszoktatás	A gyermek beilleszkedésének segítése, biztonságérzetének megteremtése.	Egyedi igények szerinti beszoktatás, közös ismerkedés az óvodával, csoporttal, fokozatosság elvének érvényesítése.
Szülői értekezlet	Az óvoda, a csoport, a gyermekek életével, fejlődésével kapcsolatos információk megbeszélése, vélemények, javaslatok figyelembevétele. A csoportban folyó pedagógiai munkával való megismerkedés.	Értekezlet, előadás, helyzetmegbeszélés, beszélgetés, interaktív együttműködés
Nyílt napok	Betekintés az óvoda mindennapjaiba. Ismerkedés a nevelés folyamatával, a szabad játék készségekre, képességekre gyakorolt hatásával, a program gyakorlati megvalósításával.	Megfigyelés, közös megbeszélés, problémafeltárás
SZMK	Szülők érdekképviselője, szülői feladatok koordinálása, szülői kezdeményezések megvalósítása.	Közös fórumok, megbeszélések Véleménynyilvánítás, törvényes jogok érvényesítése

Fogadó óra	A szülők tájékoztatása a gyermekek egyéni fejlődéséről, nevelési problémák megbeszélése, segítségnyújtás.	Megbeszélés előzetes időpont egyeztetéssel.
Közös ünneplések /Az óvoda hagyományos ünnepei keretében/	Az óvoda közösségi szellemének, hagyományainak ápolása, közös élmények az óvodai kötődés erősítésére, óvoda – család kapcsolat mélyítése szülő – gyermek kapcsolat megismerése.	Közös tevékenységek (gyermek – szülő - óvodapedagógus) meghitt közös együttlét.
Munkadélután Sportdélután Szabadidős program	Kapcsolattartás erősítése a szülővel, pozitív kötődés erősítése az óvoda iránt.	Közös munkatevékenység közös együttlét.

10. 2. Az együttműködés lehetséges formái a társintézményekkel

Intézmény neve	Feladat	Módja	Gyakoriság	Kapcsolattartó személy	
				intézmény részéről	óvodából
Gyermekorvos	A gyermekek általános orvosi vizsgálata.	Személyes találkozás	évente 1 alkalom	gyermek orvosok	Tagintézmény igazgatók
Védőnői hálózat	Személyihigiéné ellenőrzése, szűrő vizsgálatok elvégzése. Veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásának egyeztetése a gyermekvédelmi felelőssel.	Személyes találkozás	Védőnők ütemterve alapján	körzeti védőnők	Tagintézmény igazgatók
Család- és Gyermekjóléti Központ	A prevenció, a HH/HHH gyerekek felkarolása és a megfelelő segítség megszervezése. Jelzőrendszer működtetése.	esetmegbeszélés és családgondozókkal kapcsolat felvétele	havonta egyszer szükség esetén	Szociális munkatárs	gyermekvédelmi felelős

Pedagógiai Szakszolgálat	Előszűrés tanköteles gyermekek részére. Logopédiai felmérés. Eredmények egyeztetése. Logopédiai, pszichológiai fejlesztő foglalkozások rendszeres végzése.	a Személyes találkozás a gyermekekkel, szülőkkel, óvodapedagógusokkal problémák megbeszélése, segítségadás	Szükség Esetén A szűrések minden tanév végén	Logopédus Fejlesztő pedagógus	Tagintézmény igazgató
Bölcsőde	Ismerkedés az óvodába érkező gyermekekkel. Tájékoztató szülői értekezlet.	Látogatás a bölcsődébe Személyes találkozás a gyermekekkel, szülővel	Évente egy alkalommal	Bölcsőde vezető	Igazgató
Általános Iskolák	Óvoda - iskola közötti átmenet megkönnyítése. Egyéb rendezvényein való részvétel. Iskolába lépő gyermekek látogatása az 1. osztályokban. Tanítónők ismerkedése a leendő iskolás gyerekekkel. Óvodapedagógusok látogatása az 1. osztályokban (utánkövetés).	Gyermekek látogatása az iskolában Részvétel az „iskolahívogatón”	Programoktól függően	Iskola igazgatók	Igazgató, Tagintézmény igazgatók,

A TAGÓVODÁINK PEDAGÓGIAI PROGRAMJAINAK KIVONATAI -

HELYI PEDAGÓGIAI GYAKORLATOK

Szivárvány Óvoda helyi pedagógiai gyakorlata

A tagóvoda neve: Szivárvány Óvoda

Címe: 4200 Hajdúszoboszló, Attila u. 51/b Telefonszáma: 06-52/359-807

E-mail címe: szivarvanyovoda@egyovig.hu

HITVALLÁSUNK:

„Nem elég a jót akarni,
de tenni, tenni kell!”

Váci Mihály

Az óvoda bemutatása

Óvodánk Hajdúszoboszló kertvárosi részében, a **gyógyfürdőhöz közel**, zöldövezetben helyezkedik el. Személygépkocsival és kerékpárral, illetve gyalog is jól megközelíthető. Épületünk nyáron enyhén adó, télen jégtől, zúzmarától szikrázó hatalmas fák alatt húzódik meg. A gyermekek és felnőttek is jól érzik magukat a **családias, meghitt** légkörben. Lehetőségeinkhez mérten minden évben korszerűbbé válik óvodánk.

Az udvaron 72 m²-es udvari játszótér található, mely szülői összefogással és a **Gyermekkacaj Alapítvány** segítségével épült. Így kedvezőtlen időjárás esetén is biztosítani tudjuk a gyermekek levegőn való tartózkodását.

Az **óvoda udvara**, az udvari játékok alkalmasak a gyermekek fejlődését biztosító, változatos tevékenységre. Udvari játékaink esztétikusak, a gyermekek testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítését szolgálják. A játékok az Európai Unió szabványának megfelelnek, bevizsgálásuk megtörtént.

Óvodánkban **4 csoport** működik, igyekszünk életkor szerint homogén vagy részben osztott csoportokat kialakítani. A **csoportszobáink** esztétikusak, klímával felszereltek, biztosítják a gyermekek jó közérzetét. Sokféle játékeszköz áll a gyermekek rendelkezésére. Sporteszközökkel felszerelt **tornaszobában** biztosítjuk a gyermekek mozgásfejlesztését.

Célunk

Helyi pedagógiai gyakorlatunk fontos célja elősegíteni az óvodáskorú gyermekek sokoldalú fejlődését, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését és az iskolai életre való felkészítést.

Feladatunk

- optimálisan biztosítani a gyermekek fejlődését,
- tudatosan alakítani a **testi, lelki, szociális, értelmi** képességeiknek a megerősítését, amelyek az iskolai életre alkalmassá teszik őket,
- fejlesztő hatású tevékenységek tudatos pedagógiai tervezése, irányítása.

A nevelőtestület jellemzői

A **4 csoportban** 8 fő óvodapedagógus foglalkozik a gyermekkel és gondoskodik egészséges fejlődésükről. Munkájukat 4 fő nevelő-oktató munkát segítő dajka, 1 fő pedagógiai asszisztens, 1 udvaros segíti. Az **óvodapedagógusok** magas szintű módszertani tudással rendelkeznek, **támogató attitűd** jellemzi őket. **Felkészültek** egyéni bánásmód alkalmazására, a tanulási nehézségek kezelésére, tehetségek gondozására. Közösségfejlesztő tevékenységük alkalmazkodik a gyermekek kompetenciájának fejlesztéséhez. Kiemelten használják a drámajátékok nyújtotta lehetőségeket. Az alkalmazott módszereik igazodnak a gyermekközösséghez, a gyermekek életkori sajátosságaihoz. A tervezőmunkájukban figyelembe veszik a gyermekek igényeit, adottságait.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram céljait szem előtt tartják. Ismerik a tanulás-nevelésszervezési feladatokat. Folyamatosan képezik magukat az IKT eszközök használatára, alkalmazzák és használják is a nevelőmunkában.

Az óvodapedagógusok **nyitottak az esélyteremtésre**, társadalmi sokféleség elfogadását tartják szem előtt. **Elfogadják a mássággal élő gyermekeket is. Integrált nevelést biztosítunk** a sajátos nevelési igényű gyermekek számára. A **tehetséggondozást** fontos feladatuknak tartják, igény és a feltételeknek megfelelően tehetség műhelyt működtetünk.

Konfliktus megoldási módszereiket az újszerűség jellemzi és mindig a fejlődést szolgálják. Ellenőrzési, értékelési helyzetekben megfelelő módszereket használnak, melyek támogató, fejlesztő jellegűek. Kommunikációjukban a **példamutatásra** törekszenek.

A gyermekek fejlődése érdekében együttműködnek a nevelést-oktatást segítő dajkákkal, pedagógiai asszisztenssel. Elkötelezettek a saját szakmai fejlődésük érdekében.

Óvodánk a Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Pedagógiai Programját tartja szem előtt. A **tevékenységekben megvalósuló tanulás-játékos képességfejlesztés adja a helyi pedagógiai gyakorlatunknak a fő irányvonalát. Az anyanyelvi nevelés, a mozgás és a drámapedagógia** is nagyon fontos helyet foglal el a helyi útmutatónkban.

Nálunk a **játék**, a **munka**, a **tanulás** nagyon szoros kapcsolatban áll egymással. Fontosnak tartjuk, hogy bármelyiket **örömmel** végezzék a gyermekek és közben észrevétlenül fejlődjenek.

A mindennapi életünk tervezését és szervezését meghatározza a gyermekek eltérő képességeinek figyelembe vétele. Helyi pedagógiai gyakorlatunk megvalósítását a **folyamatos napirend szervezésével** érjük el, ezáltal van lehetőségünk a **differenciálásra** is. Minden gyermek képességének függvényében vesz részt az óvodai életben, tevékenységekben. Ez a fajta szervezés lehetővé teszi a gyermekek számára a nyugodt, örömteli tevékenykedést. Nagyon fontos, hogy az óvodások **megismerjék a szokásokat, szabályokat**, mely a közösségi létformához elengedhetetlen. A párhuzamosan végezhető tevékenységek biztosítják azt a fontos célt, hogy több idő jusson a szabadon választott tevékenységekre és a szabad játékra. **A szabad játékot semmi sem pótolhatja.** Az óvodai **tanulási folyamat is játékban és tevékenységekben valósul meg.** Az ismeretek átadását komplexen dolgozzuk fel és nagy hangsúlyt fektetünk az érzékszervi megtapasztalásra. Az **élmények biztosítását** elsődlegesnek tartjuk. Időt adunk a gyermekeknek a fejlődésre, egymás megismerésére.

Vannak **hagyományaink, ünnepeink**, melyekkel az összetartozását erősítjük. Sokat beszélgetünk, közösen hallgatunk zenét, mesélünk. A drámajátékok adta lehetőségeket felhasználva odafigyelünk a gyermekek érzelmi, erkölcsi nevelésére. **Közös programok** szervezésével vonjuk be a szülőket az óvodai életbe. Lehetőség adódik ilyenkor arra is, hogy óvodánk alapítványát, a Gyermekkacaj Alapítványt, önkéntesen támogassák a szülők és hozzátartozók. A támogatásokat a gyermekek javára fordítjuk.

Empátiával segítjük a szülők és külső szakemberek kapcsolatának alakítását. Mi óvodapedagógusok is kapcsolatban állunk a külső szakemberekkel. Az **online csoportnaplóban rögzítjük** a nevelési-, beszoktatási terveinket és a projekt módszer a tervezésünk alapja, melynek fő irányvonalai az évszakokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódnak, de minden esetben figyelembe vesszük a gyermeki érdeklődést. Mindennapjainkban helyet kap a zenei nevelés, rajzolás, festés, mintázás, kézművesség, mese, drámajáték, bábjáték, a külső világ megismerése, matematikai tapasztalatok gyűjtése, mozgás, mindennapos testnevelés.

A **környezettudatos magatartás** kialakítása a legfontosabb céljaink közé tartozik, ugyanígy **az egészséges életmódra nevelés** is. A mindennapos mozgás és levegőztetés mellett, sétákat, kirándulásokat szervezünk, orvosi szűrővizsgálatokon vesznek részt a gyerekek. Kiemelten figyelünk arra, hogy a gyermekek lehetőségekhez mérten minden nap friss gyümölcsöt, zöldséget fogyasszanak. A környezettudatosság jegyében szelektíven gyűjtjük a hulladékot, komposztálunk, gyűjtjük az esővizet, mellyel a közösen ültetett virágokat locsoljuk.

Az óvodánkban a nevelési, tanulási folyamatokat megfigyelésekkel, méréssel dokumentáljuk. Figyelembe vesszük a gyermekek adottságait, képességeit. A mérés közös értékelési rendszer alapján történik. Az eredményeket elemezzük, mely alapján egyéni fejlesztési tervet készítünk. **A gyermekek eredményeiről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket.**

A gyermekek születésnapjának megünneplése folyamatosan	
december	Mikulás
	Adventi készülődés
	Karácsony
február	Farsang – közös, csoportokban zajló ünnep
március 15.	Kokárda kitűzése, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő ünnephez kapcsolódó tevékenységek csoportszobánként állomásokkal és közös ünneplés a Zsibongóban
március-április	Húsvét – csoportban zajló ünnep
május	Anyák napja – ajándékkészítés, köszöntés
	Évzáró-ballagás közös, csoportonként ünnep
félévenként 1-2 zenei vagy bábelőadás az óvodában	
Nyílt kézműves foglalkozás	Karácsony vagy húsvét előtt (csoportok egyéni döntése) kézműves délután rendezése a szülőkkel közösen, amikor betekintést nyerhetnek az óvodai életbe is.
Szüreti nap	Szeptemberben közös program
Tök Jó nap	Játékos délelőtt, töklámpások faragása, töksütés, délután családi programok
Márton nap	Lámpás felvonulás
Víz világnapja	Közös, vízzel kapcsolatos játékok
Föld napja	Közös virágültetés
Szivárvány hét	Színes és változatos tevékenységeket biztosítunk a gyermekeknek
Szivárvány nap	Alapítványi nap, közös délutáni program a szülőkkel
Gyermekkirándulás	Ősszel és tavasszal
Ovikóstoló	Nyílt nap a leendő óvodásoknak

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Lurkó Óvodája

4200 Hajdúszoboszló, Törökdomb u. 11.

<http://www.egyovig.hu/> E-mail: lurkoovoda@egyovig.hu

HEÓ Lurkó Óvoda

Helyi Pedagógiai Gyakorlata

„A gyermek világra nyitott lény. A simogatásra simogatással, a jókedvre jókedvvel, tevékenységre tevékenységgel felel.” (Mérei Ferenc)

Az óvoda bemutatása

Óvodánk Hajdúszoboszló kertvárosában, csendes, forgalomtól mentes utcában, a Törökdomb u. 11. szám alatt helyezkedik el. Intézményünk családias, biztonságos, nyugodt légkörét a 8 fő óvodapedagógus, 1 pedagógiai asszisztens, 4 nevelés-oktatást segítő munkatárs és 1 fő udvaros közös, lelkiismeretes munkája biztosítja. Pedagógusaink szakmailag jól felkészültek, nyitottak az új módszerekre és az innovációra, folyamatosan részt vesznek szakmai továbbképzéseken. Munkájuk során arra törekednek, hogy a világra rácsodálkozni tudó, a környező világot ismerő és óvó, testileg és szellemileg egészséges gyermekeket neveljenek, figyelembe véve a különbözőségeket és az egyéni fejlődési ütemet.

Az óvodai nevelés egészében a gyermekek testi, lelki szükségleteire építve, egyéni képességeiket szem előtt tartva valósul meg a fejlesztés, az egyenlő bánásmód érvényesítésével. Óvodánkban 4 vegyes életkorú csoport működik. Termeink otthonosak, barátságosak, tükrözik nevelési programunk sajátosságait és óvodapedagógusaink igényességét, kreativitását. A gyermekek elfogadása, tisztelete, szeretete minden csoportunkban alapelv.

Kiemelten kezeljük az együttműködést a családokkal: óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be a gyermekek nevelésében, amely elsősorban a család joga és kötelessége. Fontos számunkra a rendszeres, szervezett kapcsolattartás a kölcsönös bizalom. A beiratkozás, családlátogatás, gyermekbarát beszoktatás, szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt napok, kirándulások és közös családi napok mind ezt szolgálják.

Helyi pedagógiai gyakorlatunk a Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Pedagógiai Programjára, valamint a Tevékenységközpontú óvodai nevelési program alapelveire és célkitűzéseire épül. Nevelőmunkánkban kiemelt hangsúlyt kap az anyanyelvi nevelés, mivel az anyanyelv a gondolkodás, a kommunikáció, valamint a társas kapcsolatok alapja, és meghatározó szerepet játszik a gyermekek értelmi, érzelmi és szociális fejlődésében. Ugyancsak központi területként kezeljük a mozgásfejlesztést, hiszen a kisgyermekkori mozgásos tapasztalatok elősegítik az egészséges életmód kialakítását, támogatják az idegrendszer érését, fejlesztik a kitartást, az önfegyelmet és az együttműködési készséget. E két kiemelt terület integrált módon, a mindennapi

tevékenységekbe ágyazva jelenik meg pedagógiai gyakorlatunkban, hozzájárulva a gyermekek sokoldalú és harmonikus személyiségfejlődéséhez.

Az óvodánkban folyó nevelőmunka céljai:

- A gyermekek érzelmi biztonságát és önértékelést támogató légkör biztosítása, mert minden gyermeknek joga van a tiszteletteljes bánásmódhoz, személyiségük és egyediségük tiszteletben tartásához.
- Iskolára való felkészítés
- Érzelmi fejlődés támogatása, érzelmi intelligencia fejlesztése
- A szocializáció és közösségi nevelés támogatása
- Biztonságos, szeretetteljes és derűs légkör megteremtése.
- A gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, kibontakoztatása.
- Az egyéni sajátosságok és fejlődési ütem figyelembevételével a hátrányok csökkentése.
- Integráció és esélyegyenlőség biztosítása minden gyermek számára kiemelve a HH/HHH gyermekeket
- A gyermeki szükségletek kielégítése.
- A mozgásos, szociális, kognitív és nyelvi képességek differenciált fejlesztése.
- A játéknak, különösen a szabad játéknak, mint az óvodás gyermek elsődleges tevékenységének támogatása.
- A gyermekek mozgáskultúrájának és anyanyelvi képességeinek kiemelt fejlesztése.
- Környezettudatos szemlélet és magatartás kialakítása. A természet szeretetének megalapozása

Az óvodai nevelés feladatai:

Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmód alakítása óvodai alapfeladatunk, melynek során a gyermekek testi fejlődését, betegségmegelőző szokásainak kialakítását és az egészségmegőrzést támogatjuk. Mindennap biztosítjuk a friss gyümölcs- és zöldségfogyasztást, a megfelelő folyadékpótlást, a szabad levegőn végzett mozgást, valamint a higiénés szokások rendszeres gyakorlását. Nevelőmunkánk célja, hogy ezek a tevékenységek belső igénnyé váljanak.

Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Gyermekeközpontú nevelésre törekszünk, ahol a legfontosabb a biztonságos és elfogadó légkör, a másság tisztelete, valamint a közösséghez tartozás érzésének erősítése. Ünnepeink és hagyományaink ápolásával támogatjuk a nemzeti identitás és a magyarságtudat kialakulását, miközben segítjük a gyermekek érzelmi fejlődését, önismeretét és együttműködési képességeit.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Óvodánkban kiemelt feladatunk az anyanyelvi nevelés, hiszen a tiszta beszéd, a gazdag szókincs és a jó kommunikációs készség alapja minden további tanulásnak. A gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlődését tiszta, választékos beszédmintával, meséléssel, verseléssel, beszélgetésekkel, közös dramatikus játékokkal, és tapasztalatszerzéssel támogatjuk. Fontos számunkra, hogy a gyerekek bátran merjenek megnyilatkozni, nyíltan fejezzék ki gondolataikat, kérdezzenek, alkossanak, és játékos formában fedezzék fel a világot. Így a tanulás örömforrássá válik, és megalapozza az iskolai sikerességet.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek felzárkóztatása

Óvodánkban kiemelt figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekekre, biztosítva számukra a megfelelő feltételeket és a szakemberekkel történő együttműködést. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket egyéni fejlesztéssel támogatjuk úgy, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel vehessen részt a közösségi életben és fejlődhessen képességeinek megfelelően.

Játék

Óvodánkban a játék a gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége. Kiemelt figyelmet fordítunk a szabadjáték lehetőségének biztosítására, ahol a gyermekek maguk dönthetnek a tevékenységükről, és önállóan fedezhetik fel a világot. Gazdag eszköztárunk és pedagógusaink ötletgazdag támogatása segíti az önkifejezést, a tehetség kibontakozását, valamint a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását. Ezáltal minden gyermek örömmel és sikerélménnyel vehet részt a közösség életében.

Verselés, mesélés

Fontosnak tartjuk az élőszavas mesélést és verselést, hiszen ezek fejlesztik a gyermekek képzeletét, szókincsét és kifejezőkészségét. Arra is bátorítjuk a gyerekeket, hogy maguk meséljenek, találjanak ki történeteket, így szabadon gyakorolhatják a beszédet, a gondolatok megfogalmazását és az önálló alkotást. A közös mesék és versek élménye erősíti a közösséghez tartozás érzését, és megalapozza az olvasás, írás iránti érdeklődést.

Ének-zene, népi játék, tánc

Csoportjainkban mindennap helyet kap az éneklés és a zenei élmények megélése, hiszen ezek fejlesztik a gyermekek ritmusérzékét, figyelmét és kifejezőkészségét. Az „Így tedd rá” módszertan alapján tartott népi játék- és gyermektánc-foglalkozások nemcsak mozgás fejlesztőek, hanem segítik a hagyományok megismerését és ápolását is úgy, hogy közben közösségi élményt nyújtanak a gyermekek számára. Fontos számunkra, hogy a gyerekek a zenét és a táncot örömforrásként éljék meg, és ezáltal erősödjön identitásuk és a közösséghez tartozás érzése.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az ábrázoló tevékenységekhez mindig biztosítjuk az időt, a teret és a megfelelő eszközöket. A gyermekek a nap bármely szakában szabadon elővehetik az alkotáshoz szükséges eszközöket, és kedvük szerint rajzolhatnak, festhetnek, kézműveskedhetnek. Előtérbe helyezzük a természetes anyagok és termékek felhasználását, mert ezek fejlesztik a legjobban a gyermekek kreativitását, környezettudatosságát és kézügyességét. A „Kreatív Lurkók” műhelyben külön figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra és az önkifejezés gazdagítására, hogy a kis tehetségígérettek örömeiket leljék az alkotásban és kibontakoztathassák képességeiket.

Mindennapos mozgás

A mozgás az egyik kiemelt fejlesztési terület óvodánkban, hiszen alapvető szerepe van a gyermekek egészséges fejlődésében. A mindennapi spontán szabad játékban megjelenő és az irányított, szervezett mozgásos tevékenységek mellett lehetőséget biztosítunk úszásra, ovifocira és mozgáskoordinációt fejlesztő foglalkozásokra is. Tornatermünk és tágas udvarunk változatos mozgásformáknak ad teret, így a gyerekek játékosan, örömmel és biztonságos környezetben mozoghatnak, miközben fejlődik állóképességük, ügyességük és együttműködési készségük.

A külső világ tevékeny megismerése

Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek élményeken keresztül ismerjék meg a körülöttük lévő világot. Séták, kirándulások, kiállítás- és múzeumlátogatások során közvetlen tapasztalatokat szereznek a természetről és a társadalomról. A környezettudatosságot mindennapi szokásokkal – például a takarékosság, a szelektív hulladékgyűjtés, a növény- és állatgondozás – alakítjuk, hogy a gyerekekben természetes igénnyé váljon a környezetük védelme.

Munka jellegű tevékenység

A munkára nevelés játékosan, a mindennapok természetes részeként valósul meg. A gyerekek örömmel vesznek részt a csoportszoba rendben tartásában, a közös feladatokban és a kerti munkákban is. Ezek a tevékenységek fejlesztik önállóságukat, felelősségérzetüket és kitartásukat. Pedagógusaink mindig fejlesztő, pozitív értékeléssel erősítik meg a gyerekek erőfeszítéseit, így a munka örömforrássá és közösségépítő élménnyé válik számukra.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás természetes módon, a mindennapi tevékenységekbe ágyazva valósul meg. A gyerekek utánzással, tapasztalatszerzéssel, játékos cselekvéseken keresztül fedezik fel a világot. Fontos számunkra, hogy a tanulás mindig a gyermekek egyéni képességeihez, érdeklődéséhez és motivációjához igazodjon. Az óvodapedagógusok építenek a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira és ismereteire is, így a tanulás örömteli, személyes élményként gazdagítja őket.

Iskola-előkészítő fejlesztő tevékenység

„Fejlesztés=odafigyelés

Fejlesztés= törődés

Fejlesztés=támasz

Nem a gyerekek normális fejlődési ütemét gyorsítjuk fel, hanem a saját érési folyamataihoz olyan környezetet biztosítunk, amellyel a legmegfelelőbb módon bontakozhat ki minden vele született adottsága. A fejlesztés egy szakértő szemmel és segítő kézzel kialakított, biztonságos támasz a kisgyermek számára, mégpedig olyan, ami maximálisan az életkorához szabott tevékenységekből áll.”

A gyermekek óvodába lépésekor, már elindul egy olyan alapozó munka, amely a későbbi iskolai tanulmányokhoz szükséges készségek kialakítását célozza meg. Az óvoda első évében még nem az iskolai tudás megszerzése, hanem az alapvető társas készségek, mozgáskoordináció, kreativitás és az önállóság fejlesztése kerül előtérbe. A iskolai felkészítés tudatosan beépül a napi tevékenységekbe. Az iskolai élethez szükséges fizikai, szociális és kognitív készségeket játékos formában kezdik el fejleszteni az óvodapedagógusok. Az utolsó óvodai évben pedig már

kifejezetten az iskolai élethez szükséges tudásra és készségekre koncentrálnak. Ekkor válik igazán hangsúlyossá a **tankötelezettségre való felkészítés**, hogy a gyerekek zökkenőmentesen és örömmel kezdhessék meg iskolai életüket.

Az intézményünkben működő „*Lurkó-kuckó*” műhely külön lehetőséget ad a tanköteleskorú gyerekeknek arra, hogy kis csoportban, személyre szabott figyelemmel és fejlesztő játéktevékenységekkel készüljenek az iskolára. Az óvodapedagógusok szoros együttműködésben dolgoznak a szülőkkel, közösen kísérve figyelemmel a gyermekek fejlődését, és támogatva őket abban, hogy az iskolakezdés biztonságos és sikerélményekkel teli legyen.

Szolgáltatások

Szolgáltatásaink a gyermekek fejlődését és a családok igényeit egyaránt támogatják. Programjainkat, szolgáltatásainkat minden évben a szülői visszajelzések és az aktuális lehetőségek figyelembevételével alakítjuk, így rugalmasan tudunk reagálni a közösség szükségleteire. Célunk, hogy változatos, fejlesztő és szabadidős tevékenységekkel gazdagítsuk a gyerekek óvodai mindennapjait. Mindezekkel a programokkal szeretnénk biztosítani, hogy minden gyermek képességeihez mértén fejlődjön, örömmel vegyen részt a közösségi életben, és pozitív élményekkel gazdagodjon az óvodai évek alatt.

Ünnepeink, hagyományaink

Óvodánk életében az ünnepek és hagyományok kiemelt szerepet kapnak, hiszen a közös élmények erősítik a gyermekek és a felnőttek közösséghez tartozás érzését. Programjaink a magyar nemzeti ünnepekhez és hagyományokhoz igazodnak, és egész évben folyamatosan jelen vannak az óvodai életben. Említésre méltó események: Népmese napja, Állatok világnapja, Márton-nap, Advent, Mikulás, Karácsony, Farsang, Március 15., Víz világnapja, Húsvét, Föld napja, Anyák napja, Madarak és fák napja, valamint a Lurkó-nap és a ballagás. Ezek a közös ünneplések hozzájárulnak a gyermekek érzelmi, szociális és kulturális fejlődéséhez, és erősítik nemzeti identitásukat.

Záró gondolat

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll, akinek fejlődését játékos, szeretetteljes, élményalapú és biztonságos környezetben támogatjuk. Az új feladatok, különösen az iskola-előkészítő tevékenységek beépítése, a gyermekek sikeres iskolakezdését szolgálják, miközben megőrizzük óvodánk családi, gyermekközponthangulatát és értékrendjét.

Bambínó óvoda

Címe: 4200 Hajdúszoboszló Rákóczi u. 84.

Tel: 0652 273-078 e-mail: bambinoovoda@egyovig.hu

Honlap: WWW.egyovig.hu/bambinoovoda

Bambínó óvoda helyi gyakorlata

*„ Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti, amit lát is, már inkább megjegyzi,
de amiben ő maga is tevékenyen részt vesz, az bizonyosan bevésődik emlékezetébe.”*
(Kodály Zoltán)

Óvodánk körzete Hajdúszoboszló délkeleti részének nagy területét öleli fel. A Bambínó Óvodát választók nagy többsége e területről érkezik hozzánk, de a város távolabbi pontjairól is szívesen elhozzák a gyermekeket hozzánk. Virágágyásokkal szegélyezett zöldellő udvarunkon, lombos fák, dekoratív cserjék, sziklakert és filagóriák biztosítják a kellemes környezetet. Az udvarunk gondozottságát egy fő udvaros biztosítja.

Négy vegyes életkorú csoportunkban nyolc óvodapedagógus, négy dajka és egy pedagógiai asszisztens dolgozik, munkájukat nagyfokú gyermekszeretet és szakmai elhivatottság, valamint elfogadó, segítő és támogató attitűd jellemzi. (óvodapedagógusaink létszámának 50 %-a szakvizsgával rendelkezik. Minden csoportszobánk jól felszerelt, derűs, biztonságos légkört árasztó; háromban galéria is található a gyerekek nagy öröme, a még tartalmasabb szabad játék biztosításához.

Hétköznapijainkat átszövik a komplex tevékenységek, élményszerző séták és kirándulások, melyek lehetővé teszik, hogy valamennyi gyermek egyéni képessége és komplex személyisége optimálisan fejlődhesen. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekeket szükség szerint szüleik beleegyezésével szakemberhez irányítjuk, fejlődésüket a szakember útmutatása alapján segítjük.

Tevékenységek-központú óvodai programunkban kiemelten kezeljük az anyanyelvi nevelést, munkánk során első sorban a magyar gyermekirodalom alkotásaiból válogatunk. Saját Ovi Sport Pályánkon, az egészséges életmódra nevelés jegyében az idejövő gyerekek jó idő esetén részt vehetnek az általunk tartott, napi szinten szervezett mozgásfejlesztésen. Tornatermünk kiválóan felszerelt, számtalan mozgást fejlesztő eszközzel és sportszerrel. A nagyobb gyermekeket minden évben autóbusszal visszük az uszodába vízhez szoktatás céljából.

Nagy hangsúlyt fektetünk, a környezettudatosságra büszkék vagyunk a Zöld Óvoda és a Madárbarát és Állatbarát Óvoda címeinkre.

Óvodánk alapítványa által támogatva óvodásaink életét számos rendezvénnyel színesítjük, bővítjük az udvari játékok számát, illetve fejlesztő játékokat vásárlunk.

Célunk: esztétikus, biztonságos környezet biztosítása. A gyermekek harmonikus testi-, lelki fejlődésének elősegítése.

„A jó óvodában a gyermekek egyéni ütemben és egyéni módon fejlődhetnek, ugyanakkor a közös tapasztalatok, a közös élmények, az együtt megélt események összetartják a csoportot, és a közös hagyományok, szokások mentén tudnak együttműködni, együtt játszani, együtt gondolkodni.”

A Tevékenységközpontú óvodai nevelés alapelvei, célja, feladatai:

Óvodai nevelésünk célja, hogy elősegítsük az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás illeti meg, ugyanakkor a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Ezért fontos számunkra a szülőkkel való együttműködés és a jó kapcsolat kialakítása és fenntartása.

Alapelveink:

- a játék mással nem helyettesíthető
- az óvodás gyermekek számára biztosítjuk sokszínű tevékenységekkel a választás lehetőségét
- az élményszerű tevékenység biztosítása
- az életszerű helyzetekben történő tevékenység megszervezése, – a tapasztalás útján, tevékenység közbeni tanulás hangsúlyozása
- a tevékenységekhez a nyugodt, derűs légkör biztosítása, érzelmi biztonság megteremtése,
- a tevékenységek lehetőségeinek biztosítása a gyermekek egész napi szükségleteire, érdeklődésére tekintettel
- a segítő óvodapedagógus feltételteremtő és támogató szerepe.

A nevelési cél a következő tevékenységi formákon keresztül valósul meg:

- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Mozgás
- A külső világ tevékeny megismerése
- Munka jellegű tevékenységek
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodás-korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése:

- az egészséges életmód alakítása
- a környezettudatos magatartásra nevelésre
- az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Ebben az életkorban nagyon fontos az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, célunk a gyermekek egészségének védelme és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.

A **Zöld óvoda** révén kiemelt feladatunknak tekintjük a környezetvédelmet, a közvetlen és a tágabb környezetünk megóvásához kapcsolódó szokások alakítását és a környezettudatos magatartás megalapozását. Elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket érzelmi biztonság, állandó értékrend, kiegyensúlyozott és szeretetteljes légkör vegye körül.

Tevékenységek központú óvodánk fő profilja az **anyanyelvi nevelés**, mely az óvodai nevelőtevékenységünk egészében kiemelten jelen van, hiszen a valamennyi tevékenységi formát átszövi. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszélő környezettel, helyes mintaadással lehetséges. Fontos számunkra a gyermekek beszédkedvének fenntartása, a gyermeki kérdések támogatása, a beszélgetésre alkalmas nyugodt légkör megteremtése.

Óvodánkban előtérbe helyezzük a **szabad játék** túlsúlyának az érvényesülését, ennek kiemelt jelentősége a napi rendünkben és a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik. A szabad játékhoz megteremtjük az optimális feltételeket, elegendő időt, megfelelő helyet, eszközt és érzelmi biztonságot adó csoportlégkört biztosítunk. A gyermekek a szabad játék alkalmával önállóan választhatják ki a számukra megfelelő helyet, játékeszközöket a játék kibontakoztatásához, ez hozzájárul a harmonikus és sokoldalú személyiségfejlődésükhöz.

Fontos feladatunk a **környezettudatos szemléletmód** megalapozása, a **munkához** való pozitív viszony kialakítása. A munka jellegű tevékenységek mindennapi életünket átszövik, melyek az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódnak. (naposi munkák, kerti munkák, szelektív hulladékgyűjtés.) Szűkebb és tágabb környezetünk, természeti értékeink, néphagyományaink megismerése. A környezethez való ragaszkodással a szülőföld szeretetét alapozzuk meg.

Óvodai életünket a **komplexitás** és a **többoldalú tapasztalatszerzés** jellemzi. Tervezőmunkánkat az évszakok köré építjük. Ennek függvényében tervezzük a gyermeki tevékenységeket, melyet folyamatos napirendünk tesz lehetővé.

Az **anyanyelv fejlesztése**, a kommunikáció különböző formáinak alakítása **kiemelt jelentőség** számunkra. Komplex folyamat, amely minden tevékenységet áthat, legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének, az egymás közötti kommunikációnak. Csoportjaink minden napját meghatározzák a **versek**, melyeket a magyar gyermek költészet remekeiből választunk és gyakran játékos mozgással is kíséjük. Meséink jelentős részét a magyar népmesék közül választjuk. Általuk fejlődik a gyerekek érzelmi-, és értelmi intelligenciája, közösségi érzése, alakul a világképe, belső képalkotó képessége, szöveg értése.

Teret engedünk a gyermekek **mese dramatizálásának**, illetve az önálló mese alkotásának. A tevékenység célja: a gyermekek értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése.

A gyermek szűkebb-tágabb környezetét tapasztalatszerzés útján ismeri meg, fedezi fel, ezek által jut olyan ismeretekhez, melyek az életkorának megfelelő eligazodáshoz szükségesek.

A **külső környezet megismerése** során **matematikai tartalmú** tapasztalatokat, ismereteket is szerez; ezek a téri, mennyiségi, alak, nagyságbeli viszonyok. Tevékenységközpontúságunk révén célunk minél több minőségi szervezett élmény-, tapasztalatszerzés biztosítása, ezáltal a környezettudatosságra, természet szeretetére, védelmére való nevelést kívánjuk megvalósítani.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka tevékenységek a gyerekek számára az egész nap során biztosítottak. Folyamatosan lehetőséget teremtünk számukra az eszközök célszerű kezelésére és a technikák változatos használatára ösztönözzük őket. Célunk e tevékenységek során is az egyéni fejlettségekhez, képességekhez igazodva a gyermeki önkifejezésük, kreativitásuk fejlesztése, élményeik, fantáziaviláguk gazdagítása, képi gondolkodásuk megjelenítése, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc: Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, a népi gyermekdalok, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermektánc és népi játékok, a hagyományok megismerését segítik. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik, pozitívan hat érzelmi állapotára. Általa megalapozzuk a zenei anyanyelv kialakulását.

A **mozgásnak** fontos szerepe van óvodánkban az egészség megőrzésében, megóvásában, mozgásműveltség fejlesztésében. A mozgásos tevékenységeket különböző mozgásfejlesztő eszközökkel, tornaszerekkel jól felszerelt tornaszobánkban és a szabad levegőn végezzük, eszközökkel és eszközök nélkül spontán, vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve.

Óvodánk udvarán ovi sportpálya van telepítve, mely alkalmas a mozgáskoordinációs fejlesztésre. A gyerekek által végzett spontán, szabad játék keretei között lévő mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. Lehetőség nyílik arra, hogy a csoportszobában korlátlanul és szabadon használják a mozgás fejlődését elősegítő változatos eszközöket. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai életünk egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermekek személyiségére.

Óvodánk 2021-ben elnyerte a „Zöld Óvoda” és a „Madárbarát Óvoda”, valamint az „Állatbarát Óvoda” címet.

E cím birtokosaiként kiemelt hangsúlyt kap Pedagógiai Gyakorlatunkban:

- a környezeti nevelés, mely komplex-módon áthatja óvodai életünk mindennapjait. Ez tükröződik környezettudatosságunkban, egészséges életvitelünkben, illetve külső környezetünkben is.
- élményalapú, komplex tevékenységek során nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek, ezáltal a szülők környezettudatos szemléletének, gondolkodásának, magatartásának megalapozására, formálására. Nevelőmunkánkat a fenntarthatóságra nevelés elvei hatják át.

Céljaink között szerepel az „Örökös Zöld Óvoda” cím elnyerése.

Ünnepeink, hagyományaink	
Folyamatos	Gyermekek név és születésnapja
Szeptember	Takarítási világnap, Népmese világnapja, Mobilitás napja
Október	Állatok világnapja, Tök jó hét
November	Márton nap, Advent
December	Advent, Mikulás, Karácsony
Február	Farsang
Március	Március 15., Víz világnapja
Április	Húsvét, Föld napja
Május	Anyák napja, Madarak és fák napja, Gyermeknap
Június	Bambínó hét, Ballagás

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda
Mesevár Óvodája
4200 Hajdúszoboszló Kovács Gyula u. 24
tel: 52/ 361-052
e-mail: mesevarovoda@egyovig.hu

1.) Intézményi sajátosságok és pedagógiai alapállás

Óvodánk a Hajdúszoboszló egyik legrégebben alapított óvodája, mely a **város szívében**, a víztorony közelében helyezkedik el.

Intézményünkben 3 vegyes életkorú integráló, és a 2023-2024-es nevelési évtől kezdődően 1 szegregált gyógypedagógiai **csoportha** várjuk szeretettel a gyermekeket.

Életkorukból adódó **mozgásigényüket** nagy udvarunk adta lehetőségek mellett, jól felszerelt **tornaszobánk** és **műfüves pályánk** elégíti ki.

Óvodánk **gyermekközpontú, befogadó**, a teljes személyiség kibontakozását szolgáló nevelést valósít meg. A helyi programunk az Alapprogramra épül, miközben figyelembe vesszük az **SNI irányelvet** is, amikor releváns. **Tevékenységeközpontú Pedagógiai Programmal** dolgozunk, folyamatos párhuzamos tevékenykedtetésen keresztül ismertetjük meg a gyermekekkel a világot, és készítjük fel őket az iskolai életre.

Az óvodapedagógus **jelenléte a nevelés egész időtartamában** alapfeltétel; az SNI gyermekek fejlesztése **speciálisan képzett szakemberek, gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok és gyógypedagógiai asszisztens** közreműködésével történik.

Innovációink:

- **Boldogságórák** (Jobb Veled a Világ Alapítvány) – pozitív pszichológiára épülő, élménypedagógiai módszertan, mely a jóllétet, együttműködést, önszabályozást és kitartást erősíti; intézményünk célja az **„Örökös Boldog Óvoda” cím folyamatos fenntartása**.
- **Madárbarát Óvoda** – az MME *Madárbarát Kert* programjához kapcsolódó környezeti nevelés: odú- és etetőtelepítés, itatók, őshonos növénytelepítés, évközi megfigyelések és gondozási feladatok bevonása a mindennapokba. Célunk a **„Madárbarát Óvoda” cím fenntartása**.
- **„Így tedd Rá!”** – A népi játékok és táncos mozgás megalapozása, a hagyományos értékeket továbbadása korszerű pedagógiai módszertannal. Célunk a program folyamatos alkalmazása az eszköztár fokozatos bővítésével, lehetőség szerinti kiterjesztése tagóvodai szinten.

2.) Gyermekkép- óvodakép

A gyermek fejlődő, egyedi személyiség, akinek testi-lelki szükségletei életkoronként és egyénenként eltérőek. A befogadás fokozatos, a szülő igény szerinti jelenlétével történik. A differenciált fejlesztést egyéni fejlődési utak kísérik.

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye, ahol a feltételek biztosítják a harmonikus fejlődést és a következő életszakaszba (kisiskolás kor) való belső felkészülést.

3.) Az óvodai élet megszervezése

- Óvodánkban a rugalmas napirend a hosszan tartó, zavartalan szabad játékot helyezi előtérbe; emellett a nap minden szakaszában teret ad a tevékenységekben megvalósuló tanulásnak és a mindennapos mozgásnak (udvar, séta, kirándulás). A fejlesztést differenciáltan, az egyéni fejlődési ütemhez és szükségletekhez igazítjuk. A teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységeket a jóváhagyott pedagógiai program alapján, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétével szervezzük.
- Családdal való együttműködésünk nyitott, partneri kapcsolat, mely személyes kapcsolattartás, családlátogatás, szülő-gyermekes beszoktatás, nyílt napok, közös ünnepek/rendezvények („ovi nyitó” és „ovi záró” családi rendezvény, farsang, anyák napja, leendő iskolások elbúcsúztatása), során valósul meg.
- Óvodánk családközpontú intervenciós gyakorlatot igyekszik érvényesíteni, főként a szegregált csoportban, melynek célja a gyermekek fejlődésének elősegítése, a családok kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a családok társadalmi inklúziójának támogatása.
- Tagóvodánk aktív része a gyermekvédelmi hálózatnak. Intenzív kapcsolatot ápolunk városunk köznevelési és oktatási intézményeivel, valamint a pedagógiai szakszolgálat, gyermekjóléti/egészségügyi és közművelődési intézményekkel.

4.) Ki emelt tevékenységi területek

4.1 Játék

A játék a leghatékonyabb nevelési eszköz; mindennap hosszan és lehetőleg zavartalanul biztosítjuk. A csoportszobai és udvari terek a szerepjátékok, konstruáló és szabályjátékok kibontakozását segítik; preferáljuk az egyszerű, alakítható, újra hasznosítható anyagokat. Az óvodapedagógusaink tudatos jelenléttel, indirekt irányítással támogatják a játékfolyamatokat.

4.2 Mindennapos mozgás

Törekszünk a szabad levegő rendszeres használatára, a kooperatív mozgásos játékok széles körére, a tornaszoba/csoportszoba/udvar rugalmas használatára. A mindennapi mozgást **három szervezeti keretben** biztosítjuk:

- a) **spontán, aktív szabad játék** mozgásos tevékenységeiben,
- b) **irányított, mindennapos mozgásfejlesztés**, mozgásos játékok formájában,
- c) **szervezett mozgásos tevékenységek**, beleértve a népi játékokat, gyermektáncot is az „Így tedd rá!” keretein belül.

Rossz idő esetén a tornaszobában/ vagy a csoportszobában tartjuk meg a mozgásos tevékenységeket. Törekszünk a **szabad levegő** rendszeres kihasználására.

4.3 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás **folyamatos**, jelentős részben **utánzásos, spontán és szervezett**, a **párhuzamos tevékenységi formákban** és **mikrocsoportokban** valósul meg. Elsődleges célja a **képességfejlesztés**, tapasztalatszerzés és -rendezés **játékba ágyazott** helyzetekben; alapja a **cselekvő aktivitás** és az **érzékszervi megtapasztalás**. Komplex tevékenységek által biztosítjuk a gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődését.

4.4 Anyanyelvi–irodalmi, zenei és vizuális nevelés A tevékenységalapú nevelés kiemelt területei

- **Verselés, mesélés:** jellemzően élő szóban előadva, a multikulturális igényeket is figyelembe véve, napi rendszerességgel (népi, klasszikus, kortárs; nemzetiségi elemeknél az identitáshoz igazítva).
- **Ének–zene, népi játék, tánc:** közös éneklés, népi játékok, gyermektánc („Így tedd rá!” elemeinek beépítése lehetőség szerint), a hagyományok élményszerű megismerése.
- **Vizuális tevékenységek:** természetes és újra hasznosítható anyagok alkalmazása; **kreatív, környezettudatos gondolkodás és fenntarthatóság** fejlesztése.

4.5 A külső világ tevékeny megismerése

Helyi táj, hagyományok, közösségi és közlekedésbiztonsági témák, **fenntarthatósági szemléletformálás**, környezettudatos magatartás alakítása. **Madárbarát Óvoda** innovációnk keretében madárvédelmi tevékenységek (odúk, etetők, itatók) integrálódnak a projektekbe és udvari munkatevékenységekbe.

4.6 Munka jellegű tevékenységek

Önkiszolgálás, naposi feladatok, **növény- és állatgondozás** megbízatások – a **kitartás, felelősségvállalás, önállóság** fejlesztésével és **pozitív, reális értékeléssel**.

5.) Egészséges életmód

Biztosítjuk a rendszeres **szabad levegőn tartózkodást**, pihenést, higiénés szokások fejlesztését, **egészséges táplálkozási szokások** támogatását; a **mindennapos mozgás** rendszerszintű biztosítását.

6.) Inklúzió és esélyteremtés

- A Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Gyógypedagógusával, a szegregált gyógypedagógiai csoport gyógypedagógusaival, a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel biztosítjuk SNI és kiemelt figyelmet igénylő gyermekek mozgásos-, fejlesztő- és logopédiai ellátását.
- Szülői migráció által érintett gyermekeket fogadunk: identitás- és társadalmi integrációt támogató gyakorlatot folytatunk, mely során megvalósítjuk a multikulturális nevelést.

7.) Óvoda–iskola átmenet

Célunk a zökkenőmentes átmenet: a nagycsoportban a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi képességeit célzott tevékenységekkel erősítjük (feladattartás, szabálykövetés, együttműködés, beszédértés és kifejezés, téri-időbeli tájékozódás, finommotorika) **játékos, tevékenységalapú** módon. Ennek érdekében a csoporton belüli egyéni és mikrocsoportos fejlesztésen túl, heti rendszerességgel Ovitánodát szervezünk iskolai éltre való felkészítés jelleggel. A program az óvodai alapelveket és a játék elsődlegességét tiszteletben tartva szerveződik. A fejlődés jellemzőit az óvodáskor végére konkrétan meghatározott kritériumok szerint követjük (testi, lelki, szociális, anyanyelvi-kommunikációs területek, finommotorika). A **fejlődés jellemzőinek** nyomon követését központi módon meghatározott módon rögzítjük.

A szülőknek az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében Kerekasztal beszélgetést szervezünk városunk iskoláinak alsós pedagógusaival.

8.) Dokumentálás, nyomon követés, minőség

A tervezést és a gyermekek megismerését, **fejlődésük nyomon követését kötelező dokumentumok** szolgálják, a törvénynek megfelelően évi két alkalommal. A tanköteles korú gyermekek fejlettségének megállapítására óvodánk pedagógusai által összeállított mérőeszközt alkalmazunk. A **fejlődés rögzítése** az előírt módon történik.

A minőség biztosítására a teljesítmény értékelés és a partneri mérés szolgál intézményünkben.

9.) Ünnepek, közösségi események

Óvodánk az intézményi hagyományok keretében ovinyitó és gyermeknap ovizáró rendezvényt, Mikulást, karácsonyt, farsangot, anyák napját, iskolába készülő gyermekek számára búcsúztatót szervezünk lehetőség szerint a családokkal közösen. (Kivételt képeznek ez alól a Mikulás és a Karácsony, amelyet meghitten, zárt körben tartunk, valamint **nemzeti ünnepeink**, amelyeket projektekbe ágyazottan, a gyermekhez illeszkedő, érzelmi alapú megközelítésben dolgozunk fel.)

Liget Óvoda

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Liget Óvodája

4200 Hajdúszoboszló, Hőforrás utca 145. telefon/fax: 52 361 – 756

e-mail: ligetovoda@egyovig.hu

Liget Óvoda helyi pedagógiai gyakorlata

Az óvodánk elhelyezkedése:

Óvodánk földrajzilag a város keleti részén helyezkedik el, távol a város központjától, zöld övezetben. Jól megközelíthető minden közlekedési eszközzel (autóbusz megállóhely van szemben). Mellettünk egy Általános Iskola található, a két intézménynek nagy közös parkolója van. Sok kisgyermek érkezik kerékpárral, melynek napközbeni tárolására helyet biztosítunk.

Épületi adottságok:

„L” alakú, lapostetős épületünkben 5+1 csoport működik, melyből három vegyes életkorú, kettő homogén. Csoportszobáink világosak, és esztétikusak, többfunkciós tér, mely a kisgyermek fejlődésének, tanulásának, étkezésének, alkotásoknak, játéknak és a szocializációjának az elsődleges színtere. Esztétikus és otthonos, méretarányos bútorokkal felszerelve, mely biztonságérzetet ad a gyermekeknek. A csoportszobák dekorálása az óvodapedagógusok igényességét, személyiségét, és a nevelési programunk sajátosságát is tükrözi. Gyermeki és felnőtt alkotásokkal dekorálunk.

Nagy területű (főleg füves) udvarunk a gyermekek mindennapi mozgásos és szabad játékának egyik legfontosabb színtere. A fás, bokros részek, kerti tó, sziklakert, veteményeskert, magaságyás, lepkekert, csodaút, teszik tagoltabbá, melyek a „Zöld Óvoda” sajátosságai. Kialakításakor a biztonság, természetközelség, és a praktikus felszereltség volt a legfontosabb szempont, a gyermekek testi, lelki és szociális fejlődéséhez. Az udvar **változatos ingereket kínál**, támogatja az önálló játékot és a társas kapcsolatok alakulását.

A gyermekek évszakoknak megfelelően szerezhetnek közvetlen tapasztalatot a hatalmas udvar különböző területein. Nagymozgásuk fejlődését az igényes udvari játékok segítik, melyeket, Udvarosunk és az alkalmazottak segítők keze nyomán szépül az óvoda udvara, melyben szülők és gyerekek is segítenek. A nagy betonos területen kressz pálya van felfestve, melyen görkorcsolyázási, biciklizési és kismotorozási lehetőség van. Műfüves foci pályánk nagymozgás és labdaérzék fejlesztésre kiváló lehetőség.

Tornatermünk nagyméretű, mely nagyon sok mozgásfejlesztő eszközzel fel van szerelve. Ayres eszközeinkkel, szenzoros integrációs fejlesztésben részesülnek a gyermekek. Ezek az eszközök kiválóan alkalmasak egyensúly, tapintás, idegrendszer, mozgáskoordináció fejlesztésére,

melyben a különböző érzékszervi ingereket megtanulják értelmezni és feldolgozni a gyermekek. Ezáltal fejlesztik a mozgáskoordinációt, testtudatot, figyelmet, önszabályozást és a tanulási képességeket minden óvodás korú gyermeknél.

Alkalmazotti közösségünk:

Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, gyermekszerető, aktív óvodapedagógusokból áll, akikre jellemző a szeretetteljes befogadás, elfogadás. Nyitottak az innovációra, a folyamatos megújulásra. Szakképzett nevelő-oktató munkát segítők, és pedagógiai asszisztenseink munkájára bármikor számíthatunk, hiszen ők a pedagógusok segítő társai, elhivatottságuk bizonyított. Az alkalmazotti közösség tagjai nemcsak a pedagógusok, hanem más munkakörben dolgozók is. Együttműködnek az intézmény pedagógiai, működtetési és szervezési feladatokban is.

Az óvodánkban folyó pedagógiai munka feladatai:

- biztonságos, nyugodt szeretetteljes légkör kialakítása az egyéni bánásmód tiszteletben tartása,
- gyermeki szükségletek kielégítése,
- a gyermekek sokoldalú és harmónikus fejlődésének elősegítése és kibontakoztatása különböző pedagógiai és innovációs módszerekkel (Blum), érzelmileg biztonságos légkör kialakítása,
- érzelmi fejlődés támogatása, és az érzelmi intelligencia fejlesztése, az önismeret, önértékelés támogatása.
- szabadjáték elsődlegességének biztosítása, játékos tevékenység szervezés,
- a legoptimálisabb feltételrendszer kialakítása a kulcskompetenciák differenciált és egyénre szabott fejlesztésére, melyben önmagához képest fejlődik a gyermek,
- demokratikus szemlélet, közösségformálás- értékközvetítés, hagyományápolás,
- iskolára való felkészítés a támogató légkör biztosításával, életkornak megfelelő módszerekkel, egyéni teherbírásuknak megfelelően,
- hátrányok csökkentése az egyéni sajátosságok, és az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételével
- esélyegyenlőség, integráció biztosítása minden gyermek részére- kiemelten figyelve a Hátrányos Helyzetű és Halmozottan Hátrányos Helyzetű gyermekekre (szakemberekkel),
- környezettudatos magatartás és a természet szeretetének megalapozása, kialakítása,
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- életvezetési készségek fejlesztése, melyek szükségesek a probléma megoldáshoz, rugalmas alkalmazkodó képességhez, hatékony kommunikációhoz.

Óvodánk a Mezőgazdasági Minisztérium által meghirdetett pályázaton 2014-ben, 2017-ben, 2020-ban elnyerte a „Zöld Óvoda” címet.

Helyi Pedagógiai Gyakorlatunkat a „Zöld óvoda kritérium rendszerére építve írtuk meg, melynek célja:

- A különböző szociokulturális háttérrel figyelembe véve, a környezeti nevelés/ környezettudatos magatartás és az egészséges életmód kialakítása vezető szerepet töltsön be minden gyermek életében.
- Olyan természetbarát környezet biztosítása, óvoda udvar kialakítása, ahol a gyermekek közvetlen meg tapasztalással, tevékenyen gyakorolhatják a növényápolást, a kisállat gondozást, és az újrahasznosítás lehetőségeit- a változásokat megfigyelik, és a tőlük telhető legjobb tudásuk szerint védik.
- Fenntarthatóságra gyakorlása a mindennapokban (szelektív hulladékgyűjtés, víztakarékosság).
- Közösségi szemlélet és együttműködés a családokkal, olyan projektek, melyekben a gyermekek aktívan gyakorolhatják a természetvédelmet (Takarítási Világnap, Föld napja).
- „Címmeztartó Óvoda” cím elnyerése.

Tevékenységek:

Az óvodai tevékenységi formák feladatai a „Zöld Óvoda kritérium rendszeréhez” valamint az ONOAP-hoz és a Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Pedagógiai Programjához igazodva játékos és komplex formában vannak jelen a gyerekek mindennapjaiban:

Játék:

- A számítógép használata a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva, játékos és fejlesztő céllal, ismerkedési szinten. Alkalmanként játékokban, feladatok megoldásában.
- Magyar népi játékok, más népek gyermekjátékainak ismerete és alkalmazása a mindennapokban.
- A természetes, újra hasznosítható anyagokból készült, készített, sokféle játékszer, játékeszköz anyagával, formájával a gyermekek környezetkultúrájának fejlesztése.

Verselés, mesélés:

- IKT eszközök használata alkalmanként.
- Szülőföldhöz való pozitív érzelmi viszony, nemzeti identitás tudat kialakítása népmesékkel, népköltésekkel- más népek meséinek megismerésével (Blum).
- A magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi.
- Az óvodapedagógus által kiválasztott mesék egyre több környezeti témát dolgozzanak fel, melyek érzékenyebbé teszik a gyermekeket a „zöld tartalomra”.

Ének, zene, népi játék, tánc:

- IKT eszközök használata alkalmanként (néphagyomány – dal; tánc, zenehallgatási anyag).

- Önazonosság, nemzeti identitás, közösséghez való kötődés erősítése, nemzeti értékeink (hungarikumok) megismertetésével (népdal; néptánc, népviselet; operett; tárogató).
- Természetes anyagokból, növényi részekből, hulladékokból hangszerek készítése, megszólaltatása.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka:

- Alkalmanként IKT eszközök, művészeti könyvek használata ismeretek bővítésére (építészet, festészet - hungarikumok, szobrászat).
- Ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódóan a népi technikák és eszközök megismertetése (agyag; gyapjú; csuhé; szalma stb).
- Az óvodában fellelhető/ és gyűjtő munkák által gyűjtött, már használt anyagok, eszközök újra hasznosítása (szülői gyűjtőmunkák, kapcsolattartás).

Mindennapos mozgás:

- A testi kinezetikus mozgás (tehetségműhely) során az idegen nyelvi szakkifejezések használata, beépítése a gyermekek szókincsébe (később hívó szavakként használjuk).
- IKT eszköz használata alkalmanként (hanganyag)
- Kialakított szabadtéri tornapályán a nagymozgások biztosítása a gyermekek számára (közelebbi kapcsolat a természettel)
- A gyermekek számára biztosított a vízhez szoktatás, ovi-foci, ovi- maraton, mozgáskoordinációt fejlesztő foglalkozások.

Külső világ tevékeny megismerése:

- A „Zöld Óvoda” kritérium rendszerének eleget téve, a családok bevonása az óvoda külső és belső környezetének alakításába, „zöldebbé” tételébe (fűszerspirál; sziklakert; veteményes- és pillangókert; komposztáló; tűzrakó hely; „Csoda út”; természetes anyagokkal való dekorálás, használt elemgyűjtés a kihelyezett gyűjtőben). Fenntarthatósági szemlélet formálása.

Munkajellegű tevékenységek:

- A „Zöld Óvoda” kritérium rendszerének eleget téve, a kertek, a komposztálók, tűzrakó hely ápolása, gondozása, tisztántartása önkéntes alapon a gyermekekkel
- A szelektív hulladékgyűjtés megismertetése és beépítése az óvodai élet mindennapjaiba. A felnőttek példamutatása.
- Lehetőség biztosítása az akvárium, a terrárium, a növények, és florárium gondozására

Tevékenységekben megvalósuló tanulás:

- Tevékenységekbe beágyazva, tapasztalati úton valósul meg, differenciáltan és párhuzamos kezdeményezésekkel is.
- Komplex élményeken keresztül, cselekvő aktivitással, ahol összekapcsolódnak az óvodai élet tevékenység formái.
- Fokozatosan és egyénre szabottan.
- Pozitív megerősítéssel.
- Az IKT eszközök használata (ismeretszerzés; anyaggyűjtés; feladatmegoldás)

- A projekttervezés, a projektháló gyermekekkel való közös bővítése, rajzolása, a szabad témaválasztás, elegendő időkeret biztosítása a gyermekek érdeklődési igényéhez igazodva.

Iskolára való felkészítés:

- Élményalapú, komplex tevékenység, játékos megjelenítési formában: a mozgás, anyanyelvi, kognitív fejlesztést szem előtt tartva.
- Játékosság, differenciálás, fokozatosság, ismétlés, pozitív megerősítés (sikerre épül, hibázási lehetőséget engedve).
- Iskolai életre való ráhangolás (figyelem, és feladathelyzet)
- Szociális és érzelmi fejlesztés (szabályok betartása, együttműködés, önszabályozás)
- Támogató, fejlesztő és motiváló szerepben van jelen az óvodapedagógus, cél az egyéni képességek kibontakoztatása.

Innovatív tanulási lehetőségre ad teret a **Blum program**, a művészetközpontú pedagógiai szemlélet, mely a művészetek eszközeinek beépítésével az óvodapedagóguson keresztül fejleszti a gyermeket (dráma, zene, vizuális művészet, élményalapú fejlesztés). A program jelmondata szerint: „...ha a felnőtt jól van, akkor a gyerek is jól van” könnyebb a kapcsolódás (mélykapcsolódás) és ez által fejlődik: *érzelmi intelligenciájuk, kognitív és szociális készségeik, és önismeretek/ társak és felnőttek ismerete, kreativitásuk, empátikus készségeik*”. Saját, önmaguk által megélt és átértett élményeken keresztül dolgoznak fel problémás, és egyéb helyzeteket, találják meg önmagukat, bontakoztassák ki képességeiket, hogy boldog és kiegyensúlyozott felnőtté váljanak. A gyermek érti, mit érez és miért érzi, meg tudja magyarázni, és ki tudja fejezni érzéseit másoknak- felismeri mások érzéseit. Oldódik szorongása, nyitottabb társaira, felnőttekre, a világra. Szocializáltabb, a közösségi helyzeteket tudja kezelni, aktív tagja tud lenni.

Tehetséggondozás:

A **tehetséggondozást** fontos feladatunknak tartjuk. Az óvodában igény és a feltételeknek megfelelően tehetség műhelyt/műhelyeket működtetünk. A gyermekeket a beazonosítás után kiemelkedő képessége szerinti műhelybe való javasoljuk, támogatjuk, hogy erős oldaluk fejlődjön, gyenge oldaluk erősödjön, motivációjukat megőrizték.

Hátrányos Helyzetű és Halmozottan Hátrányos Helyzetű gyermekek nevelése:

Óvodánkban a hátrányos illetve a halmozottan hátrányos gyermekek elosztására nagy hangsúlyt fektetünk. Több éves folyamat kitartó munkájának eredménye, hogy a csoportok közötti aránylétszámok közelítenek. Ennek köszönhetően a csoportok között általában nincs 25%-nál nagyobb eltérés.

Feladataink:

- A gyermekek szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányok csökkentése.
- A sikeres iskolakezdéshez szükséges képességek kibontakoztatása integrált nevelés formájában.
- A szülői házzal való szorosabb kapcsolattartás.
- A mindenkorai pályázati lehetőségek kihasználása.

Az intézményünk specifikumai

*„ Gyere hívlak, gyere várlak!
Jó lesz neked is meglásd csak!
Mindenki szeret majd téged
Az ovi lesz a közösséged! „*

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Az alapító okiratban foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is vállaljuk, a Köznevelési törvény 47.§ - ban foglaltak alapján a Napocska gyógypedagógiai fejlesztő csoportban. A sajátos nevelési igényű gyermekek neveléséhez szükséges, törvényben megfogalmazott személyi feltételek biztosítottak az óvodánkban /sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő végzettségű gyógypedagógus/. A normál óvodai csoportba beintegrálható gyerekeket szívesen fogadjuk, ezzel elősegítjük számukra a beilleszkedés lehetőségét.

Célunk, *olyan nyugodt, harmonikus, biztonságot adó környezet megteremtése, ahol természetessé válik a gyermekek között személyiségük különbözősége, a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése.*

A „Napocska gyógypedagógiai fejlesztő csoportba” az értelmileg akadályozott gyermekek, továbbá olyan enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermekek vannak óvodai nevelésben, akiknél elsődleges az értelmi fogyatékoság, emellett hallási, érzékszervi vagy egyéb fogyatékoság, rendellenesség van jelen. A csoport szegregáltan működik, de egy óvodában más csoportokkal, így a gyermekek közösen is részt vesznek a többi csoporttal együtt ünnepeken, sportversenyeken, jeles napokon, „Zöld óvodai” eseményeken. Így törekszünk az integrációra. A gyermekek fejlesztésében részt vesznek gyógypedagógusok, logopédus és gyógytornász, konduktor, gyógypedagógiai asszisztens, nevelő-oktató munkát segítő is. A gyermekek nevelése egyénre szabott, alkalmazkodik a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez és sajátosságaihoz a kuckósítással kialakított csoportszobában.

Ünnepeink, hagyományaink, jelen napok, Jó gyakorlatok	A gyermekek név és születésnapjainak megünneplése	
	Szeptember	
	Október	Állatok Világnapja
	November	Márton nap
	December	Mikulás vásár. Karácsony
	Február	Farsang a szülőkkel együtt
	Március	Március 15-e, Víz Világnapja – Jó gyakorlat
	Április	Húsvét, Föld napja
	Május	Anyák napja - köszöntés, Madarak - fák napja - Jó gyakorlat
	Június	Bolond ballagás- Nagyok búcsúja

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda

Aranykapu Óvodája

4200 Hajdúszoboszló

Arany János utca 8. Tel./fax: 06 52 362-227

E-mail: aranykapuovoda@egyovig.hu

Aranykapu Óvoda helyi pedagógiai gyakorlata

Az óvoda elhelyezkedése

Óvodánk a város központjában társasházak és családi házak szomszédságában található. Az óvoda épülete előtt és mögött udvari játékkal felszerelt füves és homokos játszótér biztosítja a gyerekek szabad mozgását.

6 különálló csoportszoba, mosdóblokk és tornaszoba szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, nevelésük környezeti feltételét

Óvodásaink a város minden területéről szívesen érkeznek hozzánk. A csoportok szervezésénél a törvényi optimális és férőhelyben meghatározott maximális létszám az irányadó.

A csoportok beosztását a beírt gyermeklétszám és a szülők igényét figyelembe véve végezzük. Törekszünk az ideális vegyes csoport kialakítására.

A nevelő oktató munka zavartalanságát 12 fő óvodapedagógus, 6 fő nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő dajka, 2 fő pedagógiai asszisztens és 1 fő udvaros biztosítja.

Nevelőmunkánkat 1992-től a Freinet-pedagógia szellemében végezzük. Pedagógiai programunkat az óvodai nevelés országos alapprogramjának követelmény rendszerére építve, a **Hétköznapi varázslatok, Óvodai nevelés Freinet-elemekkel OKI** minősített óvodai programját átvéve készítettük el, majd a program bevalás vizsgálat eredménye alapján módosítottuk, kiegészítve a kompetenciafejlesztés elemeivel.

Freinet szellemiségünkről

Freinet pedagógiája **egy tevékenységközpontú, öröm és sikerorientált**, a gyakorlatból építkező és általa fejlődő **pedagógia**. Jellemző rá, hogy többféle irányzatból építkező, mobil, nyitott rendszer, mely újabb és újabb ötletekkel, módszertani megoldásokkal bővíthető.

Tudatosan épít a gyermek önállóságára, elősegíti a benne szunnyadó képességek maximális kibontakozását. Közösségünkben lehetősége van a gyerekeknek a kezdeményezésre, az érdeklődésétől függő szabad tevékenységválasztásra és lehetősége nyílik a kutatásra, kísérletezésre, az egyéni felfedezésre. Ébren tartjuk a gyerekek vele született ösztönző erejét, - a

kíváncsiságot, mely a megismerés alapfeltétele. Találkozhatnak a gyerekek a világgal, az élő kultúrával, a régmúlt értékeivel.

Figyelembe vesszük a gyerekek egyéni fejlődési ütemének eltolódásait, képességeiket, irányultságukat.

Törekszünk arra, hogy gyermekeink számukra funkcionális, életmenetükbe illeszkedő tevékenységet végezzenek, melyben nem fáradnak ki és örömmel végzik azokat. Gyermekeink kedvelik az egyéni és csoportmunkát egy együttműködő közösség keretein belül. Csoportjaink életében és a **gyerekek viselkedésében és munkájában szükséges az alapos rend**, amely egy olyan valóságos életvezetési technika, amelyet magunk alakítunk ki.

Előtérbe helyezzük a gyermeki szabad alkotásokat, a természetes, kísérletező tapogatózást és a játékos munkát.

1. Szabad önkifejezés technikája:

- szabad rajz
- szabad vita
- szabad fogalmazás
- zenei alkotás
- mozgásos önkifejezés
- színpadi kifejezés
- matematikai alkotások

2. Kommunikációs technikák:

- óvodák közötti kapcsolattartás
- kölcsönös látogatás

3. Technikák a környezet tanulmányozására:

- kirándulások
- állatgondozás az óvodában
- tudományos kísérletezés

A Freinet módszer tervezése **projektekben** történik. A projekt tervezésénél fő szempont a koncentrikusan bővülő ismeret és tudásanyag átadása.

A projektmódszer előnyei:

- A projektmódszer meghagyja a világ egy és oszthatatlan voltát, és a teljesség élményével ajándékozza meg az óvodás gyermeket.
- Élethelyzetekben adódó tevékenységek általi tapasztalatszerzésre alkalmas.
- A tevékenységekbe integrálódnak, rendeződnek a műveltségterületek, ismeretek, és nem fordítva (nem a műveltségterülethez keresünk tevékenységeket).

- A közvetlen környezet cselekvő és szemléletes alapul szolgál a megismerési folyamatok fejlődésének (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, képzelet stb.) és a gyermeki kísérletező igénynek.
- Biztosítja az egyéni érdeklődés, az egyéni ütem, az önállóság és az öntevékenység lehetőségét, amelyek motiválóan hatnak a gyermeki téma iránti elkötelezettségre. Ezeket a motiváló hatásokat a pedagógus kihasználhatja a gyermeki önfejlődés inspirálására úgy, hogy eközben ő gyakran háttérben maradhat.
- Harmonikus lelki alkatot eredményez a szabad önkifejezés lehetőségének biztosításával.
- A szenzoros, percepciós, pszichomotoros fejlődés elsőbbséget nyer a konkrét tapasztalás során.
- Cselekvésekben, élettevékenységekben fejleszti a személyiséget, nem a felnőttől származó feladathelyzetekben.
- Mindig tartalmaz választási lehetőséget, így hasznosíthatja az egyéni és közérdeklődés motiváló erejét.
- Teret ad a váratlan módosításoknak, kiegészítéseknek, újonnan fellépő igényeknek.
- Támogatja az eltérő szükségletű gyermekeket, az eltérő tanulási stílus érvényesülését (ez is a különbözőség, az eltérő, egyéni tempóban történő fejlődést szolgálja, ezáltal nem kötődik az életkorhoz, hanem az egyéni sajátosságokon alapuló fejlődést segíti elő).
- A közösségi vállalkozás és az együttes tapasztalás során megvalósulhat a munkamegosztás.

Óvodánk célja, hitvallása

Az egyszeri és megismételhetetlen gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek, szükségleteinek szabad kibontakoztatása, ahol tiszteletben tartjuk az egyéni sajátosságokat, személyiségi jogokat.

A kor követelményeit és a választott Freinet szellemű nevelést figyelembe véve, nevelésünk biztosítja a gyermekek számára a sikeres iskolakezdéshez szükséges testi, lelki, érzelmi, értelmi fejlesztést; valamint a kompetenciafejlesztés elemeit – attitűd, ismeret, képesség.

Célunk a szabad játék elsődlegességének biztosítása, a játék eszköz jellegének professzionalizálása, a testileg-lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása, örömteljes óvodai élet.

A gyermekek elemi pszichikus szükségletének, a szabad játéknak minél optimálisabb szintű kielégítése a megfelelő feltételek biztosításával, játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, a szülők szemléletformálásával.

A nevelőtestület szakmai felkészültségére önképzés, önfejlesztés, innováció jellemző.

Kiemelt feladatunk

Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink:

1. A természeti környezetüket ismerő, szerető és tisztelő, környezetvédő emberré váljanak.
2. Színes, autonóm személyiséggé váljanak, nyíltan merjenek véleményt alkotni.
3. Ismereteik, tapasztalataik, fantáziájuk segítségével alkotni tudjanak, adottságaikban szabadon kiteljesedjenek; az óvodáskor végére a gyermekek a különbözőségekkel természetes módon éljenek együtt, váljanak koruknak megfelelő mértékben empátikus, szolidáris játszótársakká, csoporttársakká.
4. Egészségesen éljenek, mozogjanak és tartózkodjanak sokat a szabadban.
5. Zöld óvoda cím megtartásához szükséges szellemiségben nevelkedjenek, környezettudatos nevelésben részesüljenek.

A minden tekintetben alapozó szerepet betöltő óvodai nevelés az első intézményes lehetőség a gyermek életkorának megfelelő környezettudatos gondolkodás és magatartás alakítására.

Az óvodai tanulási folyamat legfontosabb tevékenységi formája - „A külső világ tevékeny megismerése” - mind megnevezésével, mind tartalma, mind módszertana szerint a fenntarthatóság pedagógiájának közvetítésére tág teret nyújt. Kötelező biztosítani a külső helyszíneken szervezett, a valóság felfedezésére irányuló, cselekvésbe ágyazott közvetlen tapasztalatszerzést. Feladatként jelöli a pozitív érzelmi viszony kialakítását a természeti környezethez, az emberi alkotásokhoz, ezzel a környezettudatos magatartásforma alapozását, alakítását. A szülőföld szeretetére nevelés keretében elvárja, hogy a gyermekek a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, valamint a tárgyi kultúra értékein keresztül ismerkedjenek meg az őket körülvevő világgal.

Zöld óvodai programjaink:

- Jeles, zöld napok megünneplése
- Állatkerti kirándulás
- Konyhakert, fűszerkert ápolása, gondozása
- Szelektív hulladékgyűjtés (használt elem, papírgyűjtés, komposztálás)
- Csoport és óvodai szintű kirándulások
- Erdei óvoda szervezése és lebonyolítása évente (környezetünkben lévő természetvédelmi területek ökológiájának megismerése, környezettudatos magatartás megalapozása)
- Egészséges életmód keretében, rendszeres szűrővizsgálatokon részvétel, egészségmegőrző napok tartása.

Tehetségek fejlesztése

A tehetséggondozást fontos feladatunknak tartjuk, igény és a feltételeknek megfelelően tehetség műhelyt működtetünk.

Azok a gyerekek, akik más területen tehetségesek, a fejlesztésük a csoportokban történik a csoportvezető pedagógusok személyében. Ennek a dokumentálása a csoportnaplóban történik. (Matematikai, sakk, intelligencia stb.)

SNI

SNI igényű gyermekek fejlesztése a Pedagógiai Szakszolgálat bevonásával és a csoportokban egyaránt folyik.

A sajátos nevelési igényű gyermek(ek) részére fejlesztési tervet készítenek a gyógypedagógusok, melyek segítséget nyújtanak a csoportvezető óvodapedagógusoknak a gyermeki fejlődés nyomon követéséhez és fejlesztéséhez.

Ünnepeink, hagyományaink

Szeptember	Befogadási időszakot lezáró Mosoly nap (óvodai szintű)
Október	Állatkerti kirándulás a „Zöld Óvoda” jegyében (tanköteleseknek)
November	Márton napi lámpás felvonulás (óvodai szintű)
December	Mikulás ünnepség, Advent, Karácsonyvárás (óvodai szintű)
Január	Újév köszöntő, sószoza (csoport szintű)
Február	Farsangi mulatság (csoport szintű) Vojtina bábszínház (óvodai szintű)
Március	Víz világnapja (csoport szintű)
Április	Húsvét (csoport szintű) Föld napja (csoport szintű)
Május	Anyák napja (csoport szintű), Erdei Óvoda (óvodai szintű)
Június	Ovibúcsú (óvodai szintű), AranyParti (óvodai szintű)

„A gyerekek azért látják a varázslatot, mert keresik.”

(Christopher Moore)

Az Aprónép óvoda helyi pedagógiai gyakorlata

I. Tagóvodánk adatai

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Aprónép óvodája

4200 Hajdúszoboszló Rákóczi u. 21. sz.

Tel: 52-362-624

e-mail

cím:

apronepovoda@egyovig.hu Honlap: www.egyovig.hu/Aprónép-Óvoda

II. Óvodánk bemutatása

Óvodánk az Aprónép Óvoda Hajdúszoboszló központjában található.

A bölcsőde szomszédsága, több munkahely közelsége valamint a helyi autóbuszjárat közeli megállójának köszönhetően a város minden részéről érkeznek hozzánk gyerekek.

Óvodánk régi építésű, de kis méretéből adódóan családi jellegű. Minden csoportnak külön öltözője, mosdója van, ami a gondozási feladatok nyugodt ellátását biztosítja.

A gyermekek élettere esztétikus, hangulatos. Az intézményünk tornaszobával is rendelkezik.

Udvarunk fás, virágos, jól felszerelt és rendezett. Váltakozó talajfelülete, füves, burkolt területei, hatalmas fedett filagóriája, napos és árnyékos részei teszik lehetővé, hogy a gyermekek óvodai életük minél nagyobb részét a szabadban tölthessék.

Udvari játékaink a gyermekeknek sokoldalú, életkoruknak megfelelő mozgáslehetőséget biztosítanak.

Nevelőtestületünk elhivatott, szakmailag jól felkészült, képzett, stabil. Jellemző ránk a gyermekek szeretetteljes befogadása és nevelése, erkölcsi és közösségi szokásnormarendszerük megalapozása, képességeik tudatos fejlesztése.

Minden csoport gondozásában szakképzett nevelő-oktató munkát segítő dolgozók vesznek részt. Szakképzett pedagógiai asszisztens is besegít a csoportok munkájába. Mindannyian készek vagyunk a megújulásra, a nevelési értékek megőrzésére.

III. Pedagógiai gyakorlatunk:

Óvodánkban jelenleg a Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Pedagógiai Programján belül a Tevékenységközpontú Óvodai programot felhasználva helyi útmutatónk alapján végezzük munkánkat.

Hitvallásunk, céljaink, feladataink:

Hitvallásunk, hogy a fejlődő gyermeki személyiséget gondoskodás, különleges védelem, tisztelet, elfogadás, megbecsülés, bizalom és szeretet illeti meg. Elfogadjuk a mássággal élő, sajátos nevelési igényű gyermekeket, egyenlő esélyeket teremtünk fejlődésükhöz.

Minden hozzánk kerülő gyermek számára olyan érzelmi biztonságot nyújtó, befogadó, derűs, szeretetteljes környezetet, bizalomra épülő, családi légkört teremtünk, melyben a gyermek biztonságban érezheti magát, a szülő biztonságban tudhatja gyermekét.

Hisszük azt, hogy a gyermekek a tevékenységek során fejlődnek a legjobban, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékokban, melyben elsődleges szerepet biztosítunk a szabad játéknak.

Célunk: elősegíteni a hozzánk járó gyermekek sokoldalú fejlődését, személyiségük teljes kibontakoztatását, esetleges hátrányaik csökkentését, elősegíteni sikeres iskolai beilleszkedésüket.

Tevékenységek központú nevelésünk célja:

A 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése.

- Megvalósítjuk a teljes gyermeki személyiség fejlesztését, az életre való felkészítést a tevékenységek által.
- Megalapozzuk egymás közötti **kommunikációjukat, kooperációjukat**, együttműködési és társas érintkezési képességeiket annak érdekében, hogy képesek legyenek eligazodni a környező világban, alkalmazkodni és befolyásolni jelenlegi és későbbi környezetüket.

Kiemelt feladataink:

A tevékenységek központú óvodai nevelés tartalma a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg.

A feladatrendszer elemei:

1. játék és tanulási tevékenység
2. társas és közösségi tevékenység
3. munkatevékenység
4. szabadidős tevékenység

1. **A játék és a tanulás:** Valljuk azt, hogy a gyermekek legfontosabb tevékenysége, elvitathatatlan szükséglete, egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele a **játék**. Társas kapcsolataik, kommunikációjuk, kooperációjuk fejlesztésének kiváló terepe. Játék közben kompromisszumokat kötnék, alkalmazkodnak társaikhoz. A játék egy kicsi „társadalom”, ahol megtapasztalják és megtanulják a társadalmi érintkezés szabályait.

Megteremtjük a **szabad játék** zavartalan feltételeit, az ezzel egy időben, egymástól függetlenül, párhuzamosan folyó sokszínű **tevékenységek** lehetőségét.

Nevelési céljaink elérésében kiemelt szerepet tulajdonítunk a **tevékenységek rendszerének**, melyek kielégítik a gyermekek valamennyi szükségletét, s általuk fejlődnek a gyermekek kompetenciái.

Sokszínű **tevékenységeken** keresztül olyan tapasztalatokhoz juttatjuk őket, melyek közvetítik számukra az életkoruknak megfelelő műveltség tartalmakat és emberi értékeket.

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban.
A játéktevékenységben adódik a legjobb lehetőség az ismeretszerzésre, tanulásra.

A tanulás lehetséges formái óvodánkban:

- az utánzásos minta - és modellkövetés magartartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés - a gyakorlati probléma megoldás
- az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenység

A foglalkoztatási formák és módszerek megválasztása teljes egészében az óvodapedagógusok kompetenciájába tartozik.

A tanulás a komplex foglalkozások rendszerén belül is zajlik.

A művészeti tevékenységekben: mesélés-verselés, ének-zene, gyermektánc, ábrázoló tevékenységek, lehetőség van a gyermekek kreativitásának kiélésére, fejlesztésére.

A társadalmi gyakorlat összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások: a természettársadalom-ember, matematika, és a mozgás tevékenységei.

Színesíti mozgásos tevékenységünket az MLSZ által kezdeményezett Ovifocin való részvételünk.

A gyermekek életre való felkészítése során olyan szituációk megélését biztosítjuk számukra, ahol sokoldalúan érzékelhetnek, tapasztalhatnak, szabadon alkothatnak, dönthetnek, gondolkodhatnak, cselekedhetnek.

Nagy hangsúlyt fektetünk az anyanyelvi nevelésre, hiszen a beszéd a kommunikáció és kooperáció elsődleges színtere. Ösztönző, beszélő környezet megteremtésével, személyes példa adásával és anyanyelvi játékok játszásával, valósítjuk meg az anyanyelvi fejlesztést. A helyes beszédtechnikát, hangképzést, szövegalkotást is gyakoroltatjuk, az illem és viselkedési szabályok elsajátíttatását is fontosnak tartjuk.

1. Társas és közösségi tevékenység:

A közösségbe való beilleszkedést a közösségi élet normáit kifejező szokásokkal alapozzuk. Ezzel biztosítjuk a csoport életének biztonságát, nyugalmát, a gyermekek védettségét. Együttműködési és érintkezési képességük fejlesztésével tesszük őket képessé a megfelelő kommunikációra és kooperációra.

A társas együttműködés közben tanítjuk az egymás felé fordulást, egymás segítségét, a különbözőségek elfogadását, tiszteletét, így barátságok, szimpátiák alakulását segítjük elő. Megtanulják figyelembe venni a másikat, fejlődnek szociális és erkölcsi érzelmeik, együttérzésük, segítőkészségük, önzetlenségük, figyelmességük, felelősségérzetük, közösségtudatuk,

viselkedési kultúrájuk. Fejlesztjük esztétikai fogékonyságukat környezetünk szépségei, a művészeti élmények iránt.

Ismétlődő közös, örömteli tevékenységeink, a csoportok és óvodánk hagyományrendszerébe épülnek, és mélyítik az összetartozás élményét.

3. A munkatevékenység az életre való felkészítés egyik fontos színtere, mely a játéktevékenységből bontakozik ki, játékos jellegű és óvodai életünk minden napján jelen van. Általa fejlesztjük a gyermekek önállóságát, aktivitását, felelősségérzetét, a munka megbecsülését.

Elsődleges fontosságúnak tartjuk **önállóságuk** fejlesztését. Megkívánjuk tőlük, hogy amire már képesek saját személyükkel kapcsolatban azt végezzék is el. Ott és abban nyújtunk segítséget ahol, és amire szükségük van.

Az önkiszolgálásban való mind nagyobb jártasságuk hatására érdeklődni kezdenek a közösség érdekében végezhető tevékenységek iránt is. Pl: terítés, segítség társának vagy a felnőtteknek. A munkatevékenységek segítik a gyermekek közti kooperációt, kommunikációt, társas kapcsolataik alakulását is.

Közben a gyermekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek az őket körülvevő világról. Lehetőséget biztosítunk számukra, hogy minden olyan munkatevékenységben részt vehessenek, amiben motiváltak, és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek elvégezni.

4. Szabadidős tevékenységgel kapcsolatos elveink:

- a játékidő részének tekintjük,
- a gyermekek döntési folyamatát nem befolyásoljuk, döntéseit elfogadjuk,
- a helyi sajátosságaink, tárgyi és személyi feltételeink miatt az átjárhatóság biztosításának helye az óvoda udvara.

A gyermekek szabadon bekapcsolódhatnak a másik csoport udvarrészén szervezett játék és egyéb tevékenységekbe.

A szabad választás hatására fejlődik döntési képességük, önállóságuk.

Változó körülmények között fejlődik kommunikációs és kooperációs képességük. A más csoportok játéktevékenységébe való bekapcsolódás állandó és változatos, az adott közösségnek és helyzetnek megfelelő alkalmazkodásra készíti a gyermeket.

Távlatok, hagyományok, ünnepek

A távlatokkal, a hagyományokkal és az ünnepekkel izgalmassá, örömtelivé, tevékeny várakozássá formáljuk a hétköznapiakat, amik jelentős alkalmak óvodánk életében. A közös élmény erejével fokozzuk a gyermek közösséghez való tartozását, a családok és az óvoda kapcsolatának elmélyítését.

Ü N N E P E I N K	A gyermekek név és születésnapjának megünneplése folyamatosan.	
	Szeptember	Őszi kavalkád programjai aktualitásoknak megfelelően.
	December	Télapó- Közös vagy csoportonként zajló ünnep Karácsony - Közös óvodai ünnep, csoport szintű megemlékezések, nagycsoport esetén szülőkkel közös ünnep.
	Február	Farsang – közös és csoportonként zajló ünnep
	Március 15.	Csoportonként zajló hazafias ünnep, életkoroknak megfelelő tartalommal.
	Április	Húsvét – csoportonként zajló hagyományörző ünnep. Makk Marci egészségnap – csoportonként és óvodai szinten, szülők részvételével zajló sportprogram
	Május	Anyák napja – Csoportonként zajló felkészülés, ajándékkészítés és ünnepség Tanévzáró – Csoportonként zajló ünnepség
	Június első szombatja	Ballagás – iskolába menő nagycsoportosok búcsúja.
H A G Y O M Á N Y O K	Rendszeres programok	Bábelőadások, séták, Múzeumi, Könyvtári programok a korcsoportoknak és az aktualitásnak megfelelően
	Szakmai napok	Szülők betekintési lehetőségei az óvodai életbe évente 2X, a szülői igényeknek megfelelő időpontban.
	December és Tavasz	A szülőkkel közös munkadélutánok csoportonként
	Május	Óvodai vagy csoport szintű kirándulások Alapítványi gyermeknap vagy sport délelőtt a szülők részvételével.

Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda
Manókert Óvodája
4200 Hajdúszoboszló, Ady Endre u. 54
Tel: 362-197
e-mail: manokertovoda@egyovig.hu

„Az a feladatunk, hogy a gyermek környezetében olyan hatást fejtsünk ki, hogy egészen a gondolatokba és érzületekbe menően a jót, az igazat, a szépet és a bölcsét utánozó lénné lehessen.” (Rudolf Steiner)

Köznevelési intézményünk, a Hajdúszoboszlói Egyesített Óvoda Manókert Óvodája (4200 Hajdúszoboszló, Ady Endre u. 54.) a városunkban élő óvodáskorú gyermekek nevelését, sokoldalú fejlesztését és a sikeres iskolakezdéshez szükséges készségek, képességek, elsajátítását tűzte ki célul.

Óvodánkban, melyet 1980-ban adtak át, a város északi területén, kertes, családi házas környezetben helyezkedik el. Intézményünk 100 férőhelyes, 4 vegyes életkorú csoporttal működik, ahol lehetőséget biztosítunk a testvérek együttnevelésére. Csoportjaink szervezése során figyelembe vesszük a szülők igényeit, a csoportok addigi összetételét, amelyek alapján törekszünk a korcsoportok megfelelő arányának kialakítására.

A Pedagógiai Programunk cél és feladat rendszere:

- *Tartalmazza:* A prevenció és fejlesztés mellett a hagyományőrzést, a manuális tevékenykedtetést, a zenei és mozgáskultúra fejlesztését.
- *Alapoz:* a gyermek érzelmi nevelésére, tevékenykedtetésére, alkotókészségének fejlesztésére.

Hiszünk a szokások és hagyományok nevelő erejében, feladatunk azoknak az *értékeknek* őrzése és hiteles *átadása*, amely az alapot képezi magyarságunkban. Minden alkalmat megragadunk a hagyományok, ünnepek kialakítására. Érvényesítjük a *fokozatosság*, a *folyamatosság*, a *rendszeresség* elvét. A gyermeki személyiségre építően hat a hagyományápolás, ünnepelés, mert mély érzelmi töltést ad neki, aktív résztvevője ezeknek. Az ünnep gazdagságát a meghittségben és érzelmekben is kifejezzük.

Óvodánk környezete:

Tágas, füves udvarral rendelkezünk, ahol az *udvari nagymozgást fejlesztő fajátékok* sokoldalúan kielégítik a gyermekek mozgásigényét. *Fedett filagória* biztosítja a gyermekek számára a

mindenkori *szabad levegőn való tartózkodást*, mindennapi testnevelést, mozgási lehetőségeket, a szabad játékot.

Csoportszobáink tágasak, világosak és külön kiszolgáló helyiségek (mosdók, öltözők) tartoznak hozzá.

Személyi adottságaink:

Az alkalmazotti kör tagjai *szakképzettek, innovatívak*, szakmai ambícióval rendelkezők. Képesek az együttműködésre, egymás munkájának, egymás és a *gyermek személyiségének tiszteletben tartására, elfogadására*. Az óvodapedagógus, dajka, pedagógiai asszisztens *hatékony együttműködése* javítja a nevelőmunka eredményességét.

Közösségünk együtt haladó, együtt gondolkodó, összefogásra képes. A közösség magját jó húzóerővel, kitartással, kreativitással, jó humorral rendelkező tapasztalt kollégák alkotják.

Gyermekeképünk:

A családokkal, szakemberekkel, társintézményekkel, szociális központtal együttműködve, a gyermek képességeinek optimális fejlesztését hangsúlyozva, olyan gyermekeket szeretnénk nevelni:

- Akik jól érzik magukat társaik és nevelőik között az óvodánkban. Nyíltak, aktívak, érdeklődők, szívesen tevékenykednek.
- Testileg és lelkileg egészségesen fejlődnek. Rendelkeznek az életkoruknak megfelelő testi és lelki képességekkel és készségekkel.
- A gyermek érzelmei útján ismeri meg az őt körülvevő világot, fontos, hogy érdeklődő, fogékony legyen az új ismeretek iránt, és az alapkészségek, képességek birtokában felkészült legyen tudása gyakorlatban történő alkalmazására.
- A magyar nyelv és a metakommunikáció segítségével képesek közreadni gondolataikat, kifejezni érzelmeiket.

Célunk az, hogy a gyermekek...

Szívesen járjanak óvodába, érezzék ott biztonságban magukat;

Fejlődjének egyéni tempójuknak, érési sajátosságainak megfelelően;

Kapjanak segítséget akadályozottságuk leküzdéséhez;

Legyenek aktív résztvevői a társas-kapcsolatoknak, fogadják el a másságot;

Legyen természetes számukra az egészséges életmód; legyen egészséges önbecsülésük, önbizalmuk.

Óvodaképünk

Olyan óvodába várjuk a gyermekeket, ahol szeretetben, otthonos, derűs, nyugodt légkörben, biztonságban tölthetik egész napjukat, személyiségüket fejlesztő játékok közt válogathatnak és dinamikus, gyermekszerető óvónők, dajkák veszik őket körül.

Erősségeink:

- Szeretetteljes, biztonságos légkörre, **differentiált** személyiségfejlesztésre, a zökkenőmentes iskolakezdés előkészítésére törekszünk.
- A jól szervezett óvodai csoportok **rugalmas napirend**, jól felépített heti rend, alapos előkészület, megfelelő tervezés.
- Frappáns gyermek rendezvényeink, autentikus **hagyományőrző, értékorientált** programjaink, jókedvünk, vidámságunk megőrzendő az elkövetkezendőkben is.
- Megnőtt a **tevékenységek szerepe** a napi óvodai életben, és jól láthatóak a **játék elsődlegességének** jelei.
- Óvodánk fejlesztő munkája a **szabad játékra**, a **környezet tevékeny** megismerésére, a mozgásra, illetve a művészeti nevelésre alapozódik.
- **Egyéni fejlettséghez igazodva** biztosítjuk a gyermekek képességeinek optimális fejlesztését, hogy megfeleljenek a velük szemben támasztott követelményeknek, kiemelten kezeljük az **iskolára való felkészítés** folyamatát.
- Nevelőmunkánk során a családokkal **együttműködve**, a családok elvárásaihoz, igényeihez igazodva, azt kielégítve szervezzük életünket, melynek alapja a kölcsönös bizalom és informáltság.

Gyermekeink számára képességeiknek megfelelően szülői igényeket is figyelembe véve ajánljuk a délutáni időszakban, vagy a napirend összehangolásával ezeket a **változatos tevékenységeket**:

- A zeneiskolával együttműködve **zeneovi** foglalkozásokat tartunk, mellyel lehetőséget biztosítunk a zene iránt érdeklődő gyermekek fejlesztésére.
- Minden évben **vízhez szoktatást** szervezünk a nagycsoportosaink számára.
- Az MLSZ utánpótlás programjában **ovifoci** foglalkozásokon vesznek részt a nagycsoportosaink.
- A szülői igényeknek megfelelően **játékos angol** foglalkozásokon vehetnek részt nagycsoportosaink.

- Az egészségmegőrzés és prevenció érdekében lehetőséget biztosítunk óvodánkban **sóterápián** való részvétellel.
- Udvarunk két részre van tagolva, mindkét udvarrészen változatos *kültéri játékok, eszközök, rollerek, motorok, triciklik* segítik a nagymozgások fejlődését. *Görkorcsolyáinkkal* a gyermekek egyensúlyérzékét, mozgáskoordinációjukat, testsémáját fejlesztjük.

Ünnepeink, hagyományaink:

Őszi jeles napok, ünnepek

- * „Szüreti kavalkád”, kirándulás az almáskertbe
- * Október 4. – Állatok napja (csoport szinten)
- * Október 26. – Szent Dömötör napja, „Lehalászás” „Dömötörözés”
- * November 11. Márton napja „Márton napi libaságok”

Téli jeles napok, ünnepek

- * November 30. - Adventi koszorú készítése
- * December 6. – „Mikulás járás” ünnepe
- * December 13. – „Luca napja, „Luca napi búza készítése”
- * December – Karácsonyi hagyományok
- * Január 6 vízkereszt – „Farsang” ügyességi játékok, mulatozás, téltemetés – tavaszköszöntés

Tavaszi jeles napok ünnepek

- * Március 22. – A víz világnapja, „Tavaszi Zsongás”
- * Húsvéti ünnepkör virágvasárnaptól fehér vasárnapig, zöldág-járás, Locsolkodás
- * Április 22 - Föld napja, veteményezés kezdete
- * Május 11. – Közlekedési kultúra napja – „Tour de Ovi”
- * Május 1. - Májusfa díszítése – faültetés, palántázás, „Majális”
- * Május első vasárnapja: Anyukák ünneplése
- * *Gyermeknap vidámságok*
- * *Csoportok évváró ünnepsége és Ballagás*

Minden családot, aki azonosulni tud gondolatainkkal, hitvallásunkkal és kíváncsi ránk szeretettel várjuk!

12. Legitimációs záradék

Jelen Pedagógiai Program a nevelőtestület elfogadásával, a szülői szervezet egyetértésével válik érvényessé.

Az intézmény nevelőtestülete a Pedagógiai Programot határozatképes ülésén elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják (jegyzőkönyv mellékelve).

Nevelőtestület képviselője

Az intézmény szülői szervezete a Pedagógiai Program elfogadásához egyetértését nyilvánította. (jegyzőkönyv mellékelve).

Az elfogadás tényét a szülői szervezet képviselője hiteles aláírásával tanúsítja.

Szülői Szervezet képviselője

A Fenntartó részéről a Pedagógiai Programot megismerte, egyetértését, jóváhagyását kinyilvánítja:

.....

Fenntartó képviselője

A Pedagógiai Program hatályos: 2025.09.01.

99-69/ 2025 határozat számon jóváhagyta az Igazgató

Nagy Marianna
Igazgató